

Dysgu Cymraeg Sylfaen Foundation (A2)

De Cymru

www.dysgucymraeg.cymru

Dysgu
Learn

Cynnwys

Uned	Teitl	Nod/ Aim	Cynnwys newydd/ New content	Pwnc siarad
1	Croeso'n ôl	Adolygu cyffredinol, gyda phwyslais ar yr amser gorffennol yn benodol/ <i>General revision with particular emphasis on the past tense</i>		Siopa
2	Dw i'n nabod rhywun sy'n...	Gofyn cwestiynau a siarad am bobl eraill/ <i>Asking questions and talking about others</i>	sy	Chwaraeon
3	Baswn i'n hoffi...	Mynegi dymuniad/ <i>Expressing a wish</i>	baswn i, baset ti, basai fe/hi, basen ni, basech chi, basen nhw	Dysgu Cymraeg
4	Taswn i'n gallu	Mynegi dymuniad neu fwriad/ <i>Expressing a wish or intention</i>	taswn i, taset ti, tasai fe/hi, tasen ni, tasech chi, tasen nhw	Diddordebau
5	Ces i fy ngeni	Siarad am gael eich geni a'ch magu/ <i>Talking about being born and brought up</i>	ces i fy ngeni cest ti dy eni cafodd e ei eni cafodd hi ei geni cawson ni ein geni cawsoch chi eich geni cawson nhw eu geni	Teulu a ffrindiau
6	Adolygu ac ymestyn	Adolygu unedau 2-5/ <i>Revision of units 2-5</i>	y llall, y lleill	Yr ardal
7	Dw i'n meddwl bod...	Mynegi barn/ <i>Expressing an opinion</i>	dw i'n meddwl bod... dw i'n meddwl ei fod e dw i'n meddwl ei bod hi dw i'n meddwl eu bod nhw	Rhaglenni teledu/radio/ffilmiau

Uned	Teitl	Nod/ Aim	Cynnwys newydd/ New content	Pwnc siarad
8	Arddodiaid <i>(Prepositions)</i>	Dysgu sut i ddefnyddio arddodiaid/ <i>Learning how to use prepositions</i>	i ar at	Darllen
9	Mwy o arddodiaid <i>(More prepositions)</i>	Dysgu sut i ddefnyddio arddodiaid/ <i>Learning how to use prepositions</i>	am wrth â	Anifeiliaid
10	Wnei di agor ffenest?	Mynegi bwriad, cynnig gwneud rhywbeth a gofyn cymwynas/ <i>Expressing an intention, offering to do something and asking a favour</i>	gwnaf i, wnei di?, gwnaiff e/hi, gwnawn ni, wnewch chi? gwnân nhw	Penwythnosau
11	Af i i'r dosbarth yfory	Trafod ble byddwch chi'n mynd yn y dyfodol/ <i>Discussing where you will go in the future</i>	af i, ei di, aiff e/hi, awn ni, ewch chi, ân nhw	Teithio
12	Caf i dost i frecwast yfory. Gaf i dost i frecwast yfory?	Gofyn am ganiatâd a'i roi/ <i>Asking for and giving permission</i>	caf i, cei di, caiff e/hi, cawn ni, cewch chi, cân nhw	Technoleg
13	Un flwyddyn, dwy flynedd, tair blynedd	Trafod cyfnodau o amser/ <i>Discussing periods of time</i>	un flwyddyn, dwy flynedd, tair blynedd, pedair blynedd, pum mlynedd, chwe blynedd, saith mlynedd, wyth mlynedd, naw mlynedd, deg mlynedd	Gwaith
14	Adolygu ac ymestyn	Adolygu ac ymarfer ymadroddion ar gyfer trefnu digwyddiadau/ <i>Revision and useful phrases for arranging events</i>	dof i, doi di, daw e/hi, down ni, dewch chi, dôn nhw	Y flwyddyn nesa

Uned 1 – Croeso'n ôl

Nod yr uned hon yw...

Adolygu a'r gorffennol cryno *Revision and the short form past tense* (Gwelais i)

Geirfa

● enwau benywaidd	<i>feminine nouns</i>
● enwau gwrywaidd	<i>masculine nouns</i>
● berfau	<i>verbs</i>
● ansoddeiriau	<i>adjectives</i>
● arall	<i>other</i>

archfarchnad(oedd) *supermarket(s)*

meithrinfa *crèche(s)*

(meithrinfeydd)

sedd(i) *seat(s)*

cefn gwlad *the countryside*

diwedd *end*

colli *to lose, to miss*

cropian *to crawl*

gwarchod *to protect,
to babysit*

cyfleus *convenient*

yn aml *often*

gweld eisiau *to miss*

mwyr nag unwaith *more than once*

pam lai? *why not?*

Rhaid cropian cyn cerdded. *You must walk before you can run.*

Geiriau pwysig i fi...

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Pwy dych chi?

Dwedwch wrth y dosbarth. Ysgrifennwch frawddegau llawn.

Enw	
Byw yn	
Dod o	
Gwaith	
Hoffi	
Ddim yn lico	

Holiadur

Enw	Byw yn	Dod o	Gwaith	Hoffi	Ddim yn lico

Disgrifiwch un person o'r dosbarth fel hyn:
Dyma Siôn. Mae e'n byw yn...

Sgwrs

- A:** Croeso'n ôl o'r gwyliau.
B: Gwyliau, wir! Gwnes i gwrs Cymraeg yn Nant Gwrtheyrn.
A: Gest ti amser da?
B: Do, diolch. Ces i amser da iawn ond dw i wedi blino.
A: Beth ddysgaist ti?
B: Dysgais i lawer o eiriau newydd.
A: Â phwy siaradaist ti?
B: Siaradais i â'r bobl ar y cwrs ac â phobl yn y siopau ym Mhwllheli.
A: Brynaist ti rywbeth?
B: Do, prynais i gardiau Cymraeg. Roedd cardiau Cymraeg hyfryd yn y siopau.
A: Dw i eisiau mynd i Nant Gwrtheyrn. Pryd mae'r cwrs nesa?

Mae Nant Gwrtheyrn yn ganolfan dysgu Cymraeg yng ngogledd Cymru – www.nantgwrtheyrn.cymru

Gofyn cwestiwn

Arhosaist ti yn Ffrainc am bythefnos?
 Gyrhaeddaist ti adre am bump o'r gloch ddoe?
 Adawoch chi'r bag ar y trê'n?
 Yfoch chi ormod o goffi ddoe?

Do ✓   **Naddo** ✗

Gêm

DECHRAU	Godaist ti'n gynnar ddoe?	Brynaist ti rywbeth ddoe?	Yfaist ti goffi ddoe?
Fwytaist ti ffrwythau ddoe?	Edrychaist ti ar y teledu ddoe?	Wrandawaist ti ar y radio ddoe?	Yrraist ti ddoe?
Ffoniaist ti rywun ddoe?	Welaist ti ffrind ddoe?	Gest ti ebost ddoe?	Gest ti bost ddoe?
Ddarllenaist ti bapur newydd ddoe?	Est ti ma's neithiwr?	Est ti am dro ddoe?	Siaradaist ti Gymraeg ddoe?
Welaist ti'r cymdogion ddoe?	Est ti i'r sinema y mis diwetha?	Est ti i'r gampfa y mis diwetha?	YN ÔL I'R DECHRAU

Gêm - Llongau rhyfel (*Battleships*)

aros yn y tŷ	cyrraedd yn gynnar	gadael cyn y diwedd	yfed y llaeth
cerdded i'r gwaith	gweld y rhaglen	mynd i'r gwely'n hwyr	gwneud y gwaith cartre
prynu rhywbeth	ffonio'r bôs	edrych ar y teledu	darllen y papur

Siaradwch

Ar dy wyliau diwetha:

Ble est ti?	Beth fwytaist ti?
Pryd est ti?	Beth yfaist ti?
Ble arhosaist ti?	Beth brynaist ti?

Gwrando

Gwrandewch ar y gerdd: 'Rap Cwestiynau' gan Aneirin Karadog. Mewn grwpiau, atebwch a siaradwch:

1. Pa leoedd sy yn y rap?

2. Dych chi wedi bod i'r lleoedd yn y rap? Dych chi'n hoffi'r lleoedd yma? Pam/Pam lai?

3. Ffeindiwch o leia pedwar cwestiwn yn y rap.

4. Gofynnwch gwestiwn o'r rap i'r tiwtor.

Sgwrs

- Dafydd:** Croeso'n ôl i'r gwaith.
- Siân:** Diolch yn fawr. Mae'r flwyddyn wedi hedfan!
- Dafydd:** Sut mae'r babi?
- Siân:** Da iawn, diolch. Mae hi gyda Tad-cu heddiw.
- Dafydd:** Fydd hi gyda dy dad bob dydd?
- Siân:** Na fydd. Bydd hi yn y feithrinfa dydd Mercher, dydd lau a dydd Gwener – dechreuodd hi yr wythnos diwetha. Bydd Dad yn gwarchod dydd Llun a dydd Mawrth, a gyda'r nos weithiau.
- Dafydd:** Ydy hi'n cropian eto?
- Siân:** Cropian, wir! Mae hi'n cerdded! Dechreuodd hi gerdded pan oedd hi'n naw mis oed.
- Dafydd:** Wyt ti wedi gweld eisiau'r gwaith?
- Siân:** Nac ydw, a dweud y gwir. Ond dw i wedi gweld eisiau pawb yn y swyddfa. Beth yw'r newyddion?
- Dafydd:** Wel... ble dw i'n dechrau? Gyda'r parti Nadolig?
- Siân:** Ie, grêt, ond rhaid i ni gael paned gynta...

Siaradwch - Yr wythnos nesa

dydd Llun	
dydd Mawrth	
dydd Mercher	
dydd lau	
dydd Gwener	
dydd Sadwrn	
dydd Sul	

Siopa

Gyda'ch partner, ysgrifennwch o leia
(at least) chwe gair ar y thema 'siopa'.

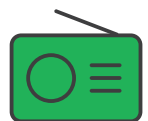

Siaradwch

- Ble dych chi'n prynu bwyd fel arfer? Pryd dych chi'n siopa am fwyd?
- Dych chi'n siopa'n aml?
- Ble dych chi'n prynu dillad fel arfer? Beth brynoch chi ddiwetha?
- Ble dych chi'n siopa Nadolig fel arfer?
- Dych chi'n gyrru? Ble prynoch chi eich car diwetha? Dych chi eisiau prynu car newydd?
- Dych chi'n siopa ar y we? Beth dych chi'n ei brynu? Beth brynoch chi ddiwetha ar y we?
- Pryd byddwch chi'n siopa nesa?

Robin Radio

a) Atebwch:

Ble mae Robin wedi bod? .....

Sut mae Sbaeneg Robin? .....

Ble mae Anti Mair? .....

b) Gwrandewch am:

Croeso'n ôl i Gymru!

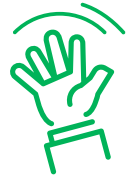
Welcome back to Wales!

Os dych chi ddim yn gwybod...

If you don't know...

Dw i newydd ddod yn ôl.

I've just come back.

c) Cyfieithwch:

I saw many things.

.....

I spoke a lot of Welsh.

.....

How is your Spanish?

.....

Help llaw

1. Cofiwch sut i ddefnyddio'r gorffennol cryno (*past concise*):

Prynu	Mynd	Dod	Gwneud	Cael
Prynais i	Es i	Des i	Gwnes i	Ces/Ges i
Prynaist ti	Est ti	Dest ti	Gwnest ti	Cest/Gest ti
Prynodd e/hi	Aeth e/hi	Daeth e/hi	Gwnaeth e/hi	Cafodd/ Gaeth e/hi
Prynon ni	Aethon ni	Daethon ni	Gwnaethon ni	Cawson/ Gaethon ni
Prynoch chi	Aethoch chi	Daethoch chi	Gwnaethoch chi	Cawsoch/ Gaethoch chi
Prynon nhw	Aethon nhw	Daethon nhw	Gwnaethon nhw	Cawson/ Gaethon nhw

2. Cofiwch am *some of the irregular stems in familiar verbs*:

Aros	Arhos-
Cyrraedd	Cyrhaedd-
Gadael	Gadaw-
Dechrau	Dechreu-
Mwynhau	Mwynheu-

Revision 1

3. Yn y Sgwrs, dych chi'n gweld:

Siaradais i ... â phobl yn y siopau.

Â causes a treiglad llaes/*aspirate mutation*:

T>Th

C>Ch

P>Ph

Revision 2

Revision 3

Uned 2 – Dw i'n nabod rhywun sy'n...

Nod yr uned hon yw...

Gofyn cwestiynau a siarad am bobl eraill *Asking questions and talking about others*

Geirfa

camp(au)	<i>feat(s)</i>
Ffrangeg	<i>French (iaith)</i>
Eidaleg	<i>Italian (iaith)</i>
naid	<i>a jump</i>
pêl fased	<i>basketball</i>
pêl-rwyd	<i>netball</i>
sboncen	<i>squash</i>

hyfforddwr(-wyr)	<i>trainer(s)</i>
ymarfer corff	<i>physical education</i>

hyfforddi	<i>to train</i>
------------------	-----------------

byw	<i>live, alive</i>
------------	--------------------

ar ben	<i>on top of</i>
chwarae teg	<i>fair play</i>
eleni	<i>this year</i>
holl	<i>all</i>

Geiriau pwysig i fi...

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Sy

Dw i'n nabod rhywun sy'n byw yn Awstralia.

I know someone who lives in Australia.

Dw i'n nabod rhywun sy'n gweithio mewn ysbyty.

I know someone who works in a hospital.

Dw i'n nabod rhywun sy'n siarad Eidaleg.

I know someone who speaks Italian.

Dw i'n nabod rhywun sy'n gyrru mini.

I know someone who drives a mini.

Dw i ddim yn nabod neb sy'n byw yn Ffrainc.

I don't know anyone who lives in France.

Dw i ddim yn nabod neb sy'n gweithio mewn garej.

I don't know anyone who works in a garage.

Dw i ddim yn nabod neb sy'n siarad Almaeneg.

I don't know anyone who speaks German.

Dw i ddim yn nabod neb sy'n gyrru Ferrari.

I don't know anyone who drives a Ferrari.

Wyt ti'n nabod rhywun sy wedi bod i'r gemau Olympaidd?

Do you know anyone who has been to the Olympic Games?

Wyt ti'n nabod rhywun sy wedi bod yn Wimbledon?

Do you know anyone who has been in Wimbledon?

Wyt ti'n nabod rhywun sy wedi gwneud naid bynji?

Do you know anyone who has done a bungee jump?

Wyt ti'n nabod rhywun sy wedi dringo Ben Nevis?

Do you know anyone who has climbed Ben Nevis?

Wyt ti'n nabod rhywun sy...?

	Enw ..... ✓ neu ✗	Enw ..... ✓ neu ✗	Enw ..... ✓ neu ✗
wedi bod yn Wimbledon?			
wedi bod i'r gemau Olympaidd?			
wedi gwneud naid bynji?			
wedi bod ar ben yr Wyddfa?			
wedi bod yn Ne America?			
wedi rhedeg marathôn?			
wedi dysgu Cymraeg?			

Faint o bobl yn y dosbarth sy'n...?

	Dyfalw	Ateb	Sgôr
gyrru car coch?			
gweithio mewn swyddfa?			
brysur dydd Sul nesa?			
dod i'r dosbarth nesa?			
siarad Ffrangeg?			
canu'r piano?			
hoffi garddio?			

Beth sy ar y teledu heno?

What's on television tonight?

Beth sy i ginio fory?

What is for dinner tomorrow?

Pwy sy ar y ffôn?

Who's on the phone?

Faint sy yn y dosbarth?

How many are in the class?

Faint o lyfrau Cymraeg sy gyda chi?

How many Welsh books do you have?

Faint o ystafelloedd gwely sy gyda chi?

How many bedrooms do you have?

Faint o amser sy gyda chi?

How much time have you got?

Faint o waith sy gyda chi?

How much work have you got?

Sy, Oedd, Fydd

Dw i'n nabod rhywun sy'n chwarae golff.

I know someone who plays golf.

Dw i'n nabod rhywun oedd yn chwarae golff.

I know someone who used to play golf.

Dw i'n nabod rhywun fydd yn chwarae golff dydd Sul.

I know someone who will be playing golf on Sunday.

Sgwrs

Yn y swyddfa

- A:** Beth sy'n digwydd yn y gwaith yr wythnos yma?
- B:** Dim byd diddorol, fel arfer.
- A:** Pwy sy'n gweithio y penwythnos nesa?
- B:** Dim fi – Ceri, dw i'n meddwl.
- A:** Ceri? Ond gweithiodd Ceri y penwythnos diwetha hefyd.
- B:** Trueni...
- A:** Pwy sy'n mynd i'r cyfarfod 'te?
- B:** Pa gyfarfod?
- A:** Y cyfarfod yng Nghaerdydd gyda staff yr Alban.
- B:** Dw i ddim yn gwybod.
- A:** Maen nhw wedi trefnu tocynnau i'r gêm rygbi a'r gig yn y stadiwm wedyn.
- B:** Wel, erbyn meddwl, dw i'n gweithio y penwythnos nesa. Rhaid i fi fynd i Gaerdydd, felly.
- A:** Chwarae teg i ti!

Pwy sy'n...?

Ysgrifennwch un enw (o'r rhestr) ym mhob bocs gwag:

edrych ar raglenni Cyw?	
gadael y tŷ heb frechwast yn y bore?	
chwarae dartiau?	
archebu bwyd ar y we?	
gweithio mewn meithrinfa?	
coginio bwyd Eidalaid?	
nofio yn y môr bob dydd?	
priodi y flwyddyn nesa?	
byw yng nghefn gwlad?	
hoffi dysgu'r treigladau?	

Alaw Bethan Emyr Gareth Gruff Fflur Lowri Marc Siwan Trefor

Chwaraeon

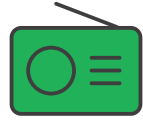
Gyda'ch partner, ysgrifennwch o leia chwe gair ar y thema 'chwaraeon'.

Siaradwch

- Beth yw eich hoff chwaraeon i wyllo/i wneud?
- Oes hoff seren chwaraeon gyda chi?
- Pan o'ch chi'n blentyn, pwy oedd eich hoff seren chwaraeon?
- Pan o'ch chi'n blentyn, beth oedd eich hoff chwaraeon?
- Beth do'ch chi ddim yn hoffi ei wneud mewn gwersi ymarfer corff yn yr ysgol?
- Dych chi'n nabod rhywun sy'n chwarae gemau bwrdd?
- Dych chi'n nabod rhywun sy'n mynd i sgio bob gaeaf?
- Beth sy'n digwydd yn y byd chwaraeon eleni?

Robin Radio

a) Atebwch:

Beth sy'n digwydd yn Abercastell mis nesa? .....

.....

Pam dyw pobl y siopau ddim yn hapus? .....

.....

Beth sy'n digwydd yn Abercastell ar ddydd Sul fel arfer? .....

.....

b) Gwrandewch am:

Ble yn union bydd y gwaith?

Where exactly will the work be?

mae'n ddrwg gyda fi

sorry

y tu fa's

outside

c) Cyfieithwch:

We must do the work. .....

I have heard. .....

What happens on Sundays? .....

Help llaw

1. We use **sy** to convey who is.../which is... to link two parts of the sentence:

Dw i'n nabod rhywun **sy'n** gweithio yn yr archfarchnad.

2. In a question, we use **sy** after **Pwy/Beth/Faint** and before an **indefinite** noun, verb, adjective or preposition:

Pwy sy'n athro?

Pwy sy'n mynd?

Pwy sy'n oer?

Pwy sy ar y bws?

If there is a **definite** noun or pronoun we use **yw**:

Pwy yw'r athro?

Beth yw'r pris?

Faint yw e?

3. **Sy** is only used in the **present** tense. (Notice the treigladd meddal in other tenses):

Dw i'n nabod rhywun **fydd** yn chwarae golff.

Uned 3 – Baswn i'n hoffi

Nod yr uned hon yw...

Mynegi dymuniad *Expressing a wish*

(baswn i, baset ti, basai fe, basai hi, basen ni, basech chi, basen nhw)

Geirfa

popty	<i>oven</i>
malwoden (malwod)	<i>snail(s)</i>
milltir(oedd)	<i>mile(s)</i>
oergell	<i>fridge</i>
olwyn(ion)	<i>wheel(s)</i>
priodas(au)	<i>wedding(s)</i>
rhewgell	<i>freezer</i>
Yr Eidal	<i>Italy</i>

cinio rhost	<i>roast dinner</i>
crys(au)	<i>shirt(s)</i>
plwg (plygiau)	<i>plug(s)</i>

chwilio (am)	<i>to look (for)</i>
newid	<i>to change</i>
ymarfer	<i>to practise</i>

diolchgar	<i>grateful</i>
------------------	-----------------

dramor	<i>abroad</i>
tybed?	<i>I wonder?</i>

Geiriau pwysig i fi...

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Adolygu sy

Dilynwch y patrwm:

Beth yw actores? Actores yw person sy'n actio.

actores	ffermwr	organydd	clerc
Americanes	garddwr	pianydd	awdur
cigydd	gweithiwr garej	Sbaenes	Ffrancwr
gwerthwr tai	tiwtor	ficer	nofelydd
athrawes	nyrs	tafarnwr	peilot

Baswn i

Baswn i'n hoffi mynd i'r Eidal.

I would like to go to Italy.

Baswn i'n hoffi dysgu Eidaleg.

I would like to learn Italian.

Baswn i'n hoffi bwyta pítsa.

I would like to eat pizza.

Baswn i'n hoffi yfed Prosecco.

I would like to drink Prosecco.

Faswn i ddim yn lico mynd i'r Sahara.

I wouldn't like to go to the Sahara.

Faswn i ddim yn lico dysgu dawnsio bol.

I wouldn't like to learn to bellydance.

Faswn i ddim yn lico bwyta malwod.

I wouldn't like to eat snails.

Faswn i ddim yn lico yfed coffi du.

I wouldn't like to drink black coffee.

Faset ti'n gallu newid olwyn?	<i>Could you change a wheel?</i>
Faset ti'n gallu newid plwg?	<i>Could you change a plug?</i>
Fasech chi'n gallu rhedeg milltir?	<i>Could you run a mile?</i>
Fasech chi'n gallu gwneud teisen briodas?	<i>Could you make a wedding cake?</i>

Faset ti'n ....

Baswn. (✓) / Na faswn. (X)

bwyta cig cangarw?					
nofio yn y môr ym mis Rhagfyr yng Nghymru?					
ffonio cwis ar y radio?					
aros mewn gwesty dros y Nadolig?					
mynd i noson dawnsio llinell?					
bwyta bocs o siocledi mewn un noson?					
canu carolau yn y stryd?					
byw yng nghefn gwlad?					
hoffi dysgu'r treigladau?					

Basai Bethan yn byw dramor.	<i>Bethan would live abroad.</i>
Basai fe'n byw mewn carafán.	<i>He would live in a caravan.</i>
Basai hi'n byw ar ben mynydd.	<i>She would live on top of a mountain.</i>
Basai'r plant yn byw yn Llangrannog.	<i>The children would live in Llangrannog.</i>

Fasen ni ddim yn gwerthu ein tŷ ni.	<i>We wouldn't sell our house.</i>
Fasen ni ddim yn prynu jacwsi.	<i>We wouldn't buy a jacuzzi.</i>
Fasen nhw ddim yn gwerthu eu tŷ nhw.	<i>They wouldn't sell their house.</i>
Fasen nhw ddim yn prynu jacwsi.	<i>They wouldn't buy a jacuzzi.</i>

Ar ôl ennill y loteri...

Fasai fe'n prynu car newydd?	Basai. / Na fasai.
Fasai hi'n prynu tŷ newydd?	Basai. / Na fasai.
Fasech chi'n mynd i fyw i'r Bahamas?	Basen. / Na fasen.
Fasen nhw'n ymddeol?	Basen. / Na fasen.

Beth yw'r ateb?

Faset ti'n hoffi paned?	Basai.
Fasech chi'n mynd ar wyliau i Siberia?	Basech.
Fasai Ryan yn hoffi mynd i'r gêm bêl-droed?	Basen.
Fasai'r plant yn mwynhau mynd i'r ffair?	Basen.
Faswn i'n deall y ddrama?	Baswn.
Fasen nhw'n talu'r bil?	Basai.
Fasai hi'n dweud y gwir?	Baset.
Fasen ni'n gallu darllen y llyfr?	Basen.

Sgwrs

Twm: Beth faset ti'n hoffi ei wneud y penwythnos yma?

Teleri: Mae sêl yn siop Lewis Hughes. Baswn i'n hoffi mynd yno i chwilio am fargen.

Twm: Beth wyt ti eisiau?

Teleri: Baswn i'n hoffi prynu cot newydd.

Twm: Pa liw?

Teleri: Du, dw i'n meddwl, basai cot ddu'n mynd gyda phopeth. Wyt ti eisiau prynu rhywbeth?

Twm: Nac ydw, ond baswn i'n hoffi cael swper yn y dre.

Teleri: Ble baset ti'n hoffi mynd?

Twm: Basai pitsa yn dda. Faset ti'n lico dod gyda fi am fwyd?

Teleri: Pam lai? Basen ni'n gallu mynd i'r sinema wedyn.

Twm: Beth sy ymlaen, tybed?

Basai'n well gyda fi...

Dych chi eisiau dŵr?

Mae'n well gyda fi sudd oren.	<i>I prefer orange juice.</i>
Mae'n well gyda fi de.	<i>I prefer tea.</i>
Basai'n well gyda fi goffi.	<i>I would prefer coffee.</i>
Basai'n well gyda fi siocled poeth.	<i>I would prefer hot chocolate.</i>

Gyda'ch partner, trafodwch:

Fasech chi'n hoffi mynd i Ffrainc? Basai'n well gyda ni fynd i'r Eidal.

Fasech chi'n hoffi mynd i'r sinema? .....

Fasech chi'n hoffi chwarae dartiau gyda ni? .....

Fasech chi'n hoffi prynu ffôn newydd? .....

Fasech chi'n hoffi paned o de? .....

Fasech chi'n hoffi edrych ar y newyddion? .....

Dim ots

Does dim ots gyda fi.	<i>I don't mind.</i>
Doedd dim ots gyda fi.	<i>I didn't mind.</i>
Fydd dim ots gyda fi.	<i>I won't mind.</i>
Fasai dim ots gyda fi.	<i>I wouldn't mind.</i>

Dysgu Cymraeg

Y Ganolfan
Dysgu Cymraeg
Genedlaethol —
National Centre
for Learning Welsh

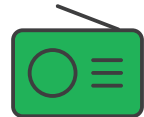
Gyda'ch partner, ysgrifennwch o leia chwe gair am 'ddysgu Cymraeg'.

Siaradwch

- Pryd dechreuoch chi ddysgu Cymraeg?
- Ble roedd eich dosbarth cynta?
- Pwy oedd eich tiwtor cynta?
- Sut dych chi'n ymarfer Cymraeg y tu fa's i'r dosbarth?
- Gyda phwy dych chi'n siarad Cymraeg?
- Gyda phwy basech chi'n hoffi siarad Cymraeg?
- Fasech chi'n hoffi gweld rhywun enwog yn dysgu siarad Cymraeg? Pwy?

Robin Radio

a) Atebwch:

O ble mae'r teulu'n dod? .....

.....

Beth mae Siani eisiau? .....

.....

Sut maen nhw'n nôl y celfi? .....

.....

b) Gwrandewch am:

Mae'r cyngor wedi rhoi tŷ iddyn nhw.   *The council has given them a house.*

Baswn i wrth fy modd yn helpu.   *I would be delighted to help.*

c) Cyfieithwch:

They have nothing in the house. .....

We would like anything. .....

We have a van. .....

Help llaw

1. Dysgwch:

Baswn i	Basen ni
Baset ti	Basech chi
Basai fe/hi	Basen nhw

2. Baswn i *comes from the verb bod*:
  - Dw i = *I am*
  - Ro'n i = *I was*
  - Bydda i = *I will (be)*
  - Baswn i = *I would (be)*

3. Cofiwch, **treigladd meddal** gyda chwestiwn: **Fasech chi?**

4. Cofiwch, **treigladd meddal** yn y negyddol (achos does dim T, C, P): **Faswn i ddim.**

5. Dysgwch yr atebion:

Faswn i?	Baset/Na faset neu Basech/Na fasech
Faset ti?	Baswn/Na faswn
Fasai fe/hi?	Basai/Naasai
Fasen ni?	Basen/Na fasen neu Basech/Na fasech
Fasech chi?	Baswn/Na faswn neu Basen/Na fasen
Fasen nhw?	Basen/Na fasen
Fasai'r plant?	Basen/Na fasen

6. Weithiau, byddwch chi'n clywed pobl yn talfyrru (*abbreviate*):

Baswn i	'Sw'n i	Basen ni	'Sen ni
Baset ti	'Set ti	Basech chi	'Sech chi
Basai fe/hi	'Sai fe/hi	Basen nhw	'Sen nhw

7. Hefyd, byddwch chi'n clywed ac yn gweld:

Baswn i – Byddwn i	Basen ni – Bydden ni
Baset ti – Byddet ti	Basech chi – Byddech chi
Basai fe/hi – Byddai fe/hi	Basen nhw – Bydden nhw

8. Fel arfer, *when we have a pattern where the person is changed at the end of the sentence rather than the beginning, we have the third person singular at the beginning*:

Mae'n well gyda fi.	I prefer.
Roedd yn well gyda fi.	I used to prefer.
Basai'n well gyda fi.	I would prefer.

Hefyd, mae **treigladd meddal** ar ôl **gyda fi**:

Basai'n well gyda fi goffi.	
------------------------------------	--

Cond. 1

Would Do

Uned 4 – Taswn i'n gallu...

Nod

Mynegi dymuniad neu fwriad *Expressing a wish or intention*

(taswn i, taset ti, tasai fe, tasai hi, tasen ni, tasech chi, tasen nhw)

Geirfa

ardal(oedd)	<i>area(s)</i>
cerddoriaeth	<i>music</i>
cydweithwraig	<i>colleague</i>
elusen(nau)	<i>charity (-ies)</i>
ffeil(iau)	<i>file(s)</i>
lleuad	<i>moon</i>
trafferth(ion)	<i>trouble(s)</i>

achub	<i>to save, to rescue</i>
cofrestru	<i>to enrol</i>
cwmpo	<i>to fall</i>
dwlu (ar)	<i>to love (rhywbeth)</i>
llefain	<i>to cry</i>
llosgi	<i>to burn</i>
papuro	<i>to paper</i>
pasio	<i>to pass</i>
rhoi	<i>to give</i>
suddo	<i>to sink</i>
torheulo	<i>to sunbathe</i>

cydweithiwr (cydweithwyr)	<i>colleague(s)</i>
cyfle(oedd)	<i>chance(s), opportunity (-ies)</i>
cynnig (cynigion)	<i>offer(s)</i>
dart(iau)	<i>darts(s)</i>
hamdden	<i>leisure</i>
oedolyn (oedolion)	<i>adult(s)</i>
pwrs (pyrsiau)	<i>purse(s)</i>
pwynt(iau)	<i>point(s)</i>
pwys(au)	<i>pound(s) (dim arian)</i>
pwysau	<i>weight, weights</i>
pythefnos	<i>fortnight</i>
twpsyn	<i>silly person</i>

addas	<i>suitable</i>
clasurol	<i>classical</i>
gwirfoddol	<i>voluntary</i>
preswyl	<i>residential</i>
tawel	<i>quiet</i>
sbeislyd	<i>spicy</i>

Geiriau pwysig i fi...

.....
.....

.....
.....

Baswn i'n hoffi mynd i'r sinema heno.

I would like to go to the cinema tonight.

Taswn i'n gallu, baswn i'n hoffi mynd i'r sinema.

If I could, I would like to go to the cinema.

Taswn i'n gallu, baswn i'n gweithio mewn ysgol.

If I could, I would work in a school.

Taswn i'n gallu, baswn i'n rhedeg marathon.

If I could, I would run a marathon.

Taswn i'n gallu, baswn i'n mynd ar wyliau yfory.

If I could, I would go on holiday tomorrow.

Taset ti'n gallu, faset ti'n hoffi mynd i weld opera?

If you could, would you like to go to see an opera?

Taset ti'n gallu, faset ti'n gweithio mewn ysgol?

If you could, would you work in a school?

Tasech chi'n gallu, fasech chi'n rhedeg marathon?

If you could, would you run a marathon?

Tasech chi'n gallu, fasech chi'n mynd ar wyliau yfory?

If you could, would you go on holiday tomorrow?

Baswn. ✓ Na faswn. ✘

Tasai Tara'n torheulo, basai hi'n llosgi.

If Tara sunbathed, she would burn.

Tasai Tara'n ymddeol, basai hi'n symud tŷ.

If Tara retired, she would move house.

Tasai Non yn trio nofio, fasai hi'n suddo?

If Non tried to swim, would she sink?

Tasai Lewis yn trio'r prawf gyrru, fasai fe ddim yn pasio.

If Lewis tried the driving test, he wouldn't pass.

Tasen ni'n clywed jôc, basen ni'n chwerthin.

If we heard a joke, we would laugh.

Tasen ni'n ymddeol, basen ni'n teithio.

If we retired, we would travel.

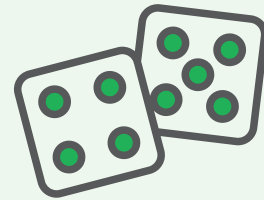
Tasech chi'n trio sgïo, fasech chi'n cwmpo?

If you tried to ski, would you fall?

Tasen nhw'n gweld ffilm drist, fassen nhw ddim yn llefain.

If they saw a sad film, they wouldn't cry.

- 1 - fi   4 - ni
 2 - ti   5 - chi
 3 - hi   6 - nhw

2 = Taset ti'n nofio, baset ti'n suddo.

1	torheulo	chwarae pêl-droed	LLOSGI	SGORIO
2	nofio	ennill y loteri	SUDDO	PRYNU...
3	sgio	gweld ffilm drist	CWYMPO	LLEFAIN
4	clywed jôc	ymddeol	CHWERTHIN	YMLACIO
5	yfed coffi du	symud i Ffrainc	DIHUNO	DYSGU FFRANGEG
6	gwyllo criced	ennill y loteri	CYSGU	TEITHIO

Sgwrs 1

- A:** Does dim bwyd yn y tŷ eto!
- B:** Faset ti'n lico mynd ma's am fwyd?
- A:** Na faswn, dim heno – dw i wedi blino ac mae pêl-droed ar y teledu.
- B:** Beth am gael tec awê, 'te?
- A:** lawn.
- B:** Baswn i'n hoffi pítsa.
- A:** O na, mae'r pítsas yn ddrud iawn – dim ond bara, caws, tipyn o sos tomato, cig a llysiau ydyn nhw!
- B:** Faset ti'n lico cyrri, 'te?
- A:** Na faswn wir, dim ond reis a thipyn o gig, llysiau a sos sbeislyd yw e.
- B:** Oes pwynt gofyn fasaïn well gyda ti fwyd Tsieineaidd?
- A:** Wel, basai'n well gyda fi fwyd Tsieineaidd, a dweud y gwir!
- B:** O'r gorau 'te. Pwy sy'n mynd i ffonio? Fi?
- A:** Ie, a phan wyt ti'n mynd, faset ti'n gallu prynu potel o win o'r garej?
- B:** Baswn, wrth gwrs. Pa fath o win faset ti'n lico? Gwin coch?
- A:** Basai'n well gyda fi win gwyn...

Siaradwch:

- Tasech chi'n cael pryd têcawê nos Sadwrn, beth fasech chi'n ei ddewis?
- Beth fasech chi'n ei yfed gyda'r bwyd?
- Beth fasech chi ddim yn ei ddewis?

Baswn i'n coginio tasai amser gyda fi.	<i>I would cook if I had time.</i>
Baswn i'n talu tasai arian gyda fi.	<i>I would pay if I had money.</i>
Baswn i'n aros tasai gwaith gyda fi.	<i>I would stay if I had work.</i>
Baswn i'n ffonio tasai'r rhif gyda fi.	<i>I would phone if I had the number.</i>

Gyda'ch partner, unwch y ddau hanner.

1. Tasai car gyda fi,	a. baswn i'n yfed lemwn a mêl.
2. Tasai newyddion,	b. baswn i'n cael bws.
3. Tasai'r car ddim gyda fi,	c. baswn i'n gwneud fy ngwaith cartref.
4. Tasai tân yn y tŷ,	ch. baswn i'n rhoi lifft i ti.
5. Tasai hi'n braf,	d. baswn i'n ffonio'r banc.
6. Tasai llwnc tost gyda fi,	dd. baswn i'n eich ffonio chi.
7. Taswn i'n colli fy mhws,	e. baswn i'n achub fy ffeil Gymraeg.
8. Tasai amser gyda fi,	f. baswn i'n nofio yn y môr.

Hwyl wrth gadw'n heini!

Cyfle i ddechrau'r flwyddyn gyda hobi newydd iach!

Tasech chi'n mynd i un o'r cyrsiau yma, pa un fasech chi'n ei ddewis? Pam?

Pa un fasech chi **ddim** yn ei ddewis? Pam?

Zumba

Dych chi'n hoffi dawnsio? Dych chi eisiau colli pwysau?

Dewch i'r dosbarth Zumba yn neuadd y Canolfan Hamdden bob nos lau am 8pm.

Cost: £4.50 yr awr.

Bydd y sesiwn gynta'n dechrau ar 6 Ionawr, am 15 wythnos.

Croeso cynnes i bawb.

Dawnsio Bol

Dewch i gael llawer o hwyl yn y dosbarthiadau dawnsio bol.

Bob nos Lun rhwng 7 a 9 o'r gloch, am 10 wythnos.

Bargen am £5! Bydd y sesiwn gynta ar 24 Ionawr.

Dewch â ffrind!

Bydd y dosbarth yn neuadd Canolfan Hamdden Abercastell.

Dosbarth loga

Cyfle i chi ymlacio wrth gadw'n heini.

Dewch i'r sesiwn gynta yn neuadd y Ganolfan fore Mercher 16 Ionawr am 11.30am.

Cwrs 10 wythnos, £3 y sesiwn.

Cofiwch wisgo dillad addas.

Oedolion yn unig.

Nofio i oedolion

Dych chi'n gallu nofio? Dych chi eisiau dysgu?

Dewch am wersi yn y pwll nofio bob nos Lun rhwng 7 a 9 o'r gloch.

Cost y cwrs yw £100 am 20 wythnos.

Ffoniwch y Ganolfan i gofrestru ac i dalu am y cwrs. Rhaid i chi dalu cyn 1 Ionawr.

Bydd y sesiwn gynta ar 18 Ionawr, a bydd y cwrs yn gorffen ym mis Mehefin.

Sgwrs 2

A. Pryd 'dyn ni'n mynd i bapuro'r ystafell yma?

B: *Baswn* i'n gwneud tasai amser gyda fi, ond .....

A. *Tasai* amser gyda ti, wir! Mae digon o amser gyda ti i wyllo pêl-droed a chwarae dartiau.

B. Rhaid i fi ymlacio tipyn bach weithiau.

A. Ymlacio! *Baswn* i'n lico cael cyfle i ymlacio weithiau, ond rhwng y smwddio, y golchi, y glanhau, y coginio ...

B. Cofia am fy *sciatica* i. Beth *taswn* i'n cael trafferth gyda fy nghefn eto?

A. Trafferth gyda dy gefn, wir! Coda o'r gadair 'na nawr a dechreua stripio!

B. Ond mae'n oer. Beth *taswn* i'n cael niwmonia?

A. Stripio'r papur wal, y twpsyn!

Sgwrs 3

A: Beth fasech chi'n ei wneud tasech chi'n un deg wyth oed eto?

B: Baswn i'n teithio o gwmpas y byd.

A: Diddorol! Ble basech chi'n dechrau?

B: Baswn i'n dechrau yn Dubai.

A: Dw i'n gweld. Ble basech chi'n mynd wedyn?

B: Baswn i'n mynd i Seland Newydd.

A: Beth fasech chi'n ei wneud yno?

B: Baswn i'n gweithio ar fferm.

A: Da iawn! Am faint basech chi'n mynd?

B: Baswn i'n mynd am chwe mis.

Siaradwch:

Beth fasech chi'n ei wneud tasech chi'n un deg wyth oed eto?

Diddordebau

Ysgrifennwch o leia 9 gair ar y thema 'diddordebau'.

Geirfa

- chwaraeon
- darllen – nofelau
- mynd i'r sinema/theatr
- cerdded
- teithio – gwyliau
- garddio
- cerddoriaeth
- mynd ma's gyda ffrindiau
- cyfrifiaduron – y we
- hanes
- siopa
- dysgu Cymraeg
- gwaith gwirfoddol

Cyffredinol

- Dw i'n hoffi...
- Dw i'n mwynhau...
- Dw i wrth fy modd yn...
- Dw i'n dwlu ar...
- Dw i'n hoff o...
- Mae diddordeb gyda fi mewn...

Beth nesa?

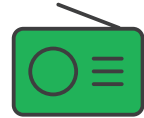
- Yr wythnos nesa, bydda i'n....
- Tasai amser/digon o arian gyda fi, baswn i'n....

Yn y gorffennol...

- Pan o'n i'n ifanc...
- Cyn i fi gael plant...
- Cyn priodi....
- Ro'n i'n arfer...
- Yr wythnos diwetha,...

Siaradwch am eich diddordebau chi – nawr, pan o'ch chi'n blentyn, ac yn y dyfodol.

Robin Radio

a) Atebwch:

Ble mae Anti Mair wedi bod ar wyliau? .....

Ydy Anti Mair eisiau ymddeol? .....

Pryd bydd Anti Mair yn ôl yn y gwaith? .....

b) Gwrandewch am:

Roedd y tywydd yn grasboeth! *The weather was scorching!*

Taswn i yn eich lle chi... *If I were in your place...*

Ro'n i'n gweld eisiau gweithio. *I missed working.*

c) Cyfieithwch:

I would go back tomorrow. .....

If you were to retire... .....

The carnival has finished. .....

Help llaw

1. *If* is included in the form **taswn**. There is no need to say **os**.

Baswn i'n dod, taswn i'n gallu. *I would come, if I could.*

Baswn i'n helpu, taswn i ddim yn gweithio. *I'd help if I wasn't working.*

2. Weithiau dych chi'n clywed *shortened versions*:

taswn i

taset ti

tasai fe/hi/Ceri/y plant

tasen ni

tasech chi

tasen nhw

'swn i

'set ti

'sai fe/'sai hi/ 'sai Ceri/ 'sai'r plant

'sen ni

'sech chi

'sen nhw

3. tasai _____ gyda fi   *if I had* _____
 tasai _____ gyda nhw   *if they had* _____

lit. *if there were _____ with me/them. Tasai is always at the beginning and we change the person at the end, like with other tenses:*

Mae pen tost gyda fi.
 Roedd pen tost gyda fi.
 Bydd pen tost gyda fi.
 Basai pen tost gyda fi.
 Tasai pen tost gyda fi...

4. Pan dych chi'n dweud **if** yn Gymraeg, mae amser dau hanner y frawddeg yn cytuno. Mae hyn yn wahanol yn Saesneg:

Baswn i'n mynd, **tasai** hi'n braf.
I would go if it were fine.   (lit. if it would be fine)

Bydda i'n mynd, os **bydd** hi'n braf.
I will be going, if it is fine.   (lit. if it will be fine)

Cond. 1

Would Do

Uned 5 – Ces i fy ngeni

Nod

Siarad am gael eich geni a'ch magu *Talking about being born and brought up*

Geirfa

acen(ion)	<i>accent(s)</i>
canrif(oedd)	<i>century (centuries)</i>
dinas(oedd)	<i>city (cities)</i>
merch(ed)	<i>daughter(s)</i>
oes(oedd)	<i>age(s) (amser)</i>
ysgol gyfun	<i>comprehensive school</i>
ysgol gynradd	<i>primary school</i>
ysgol uwchradd	<i>secondary school</i>

ysgariad(au) *divorce(s)*

actio	<i>to act</i>
geni	<i>to be born</i>
magu	<i>to bring up</i>

anhygoel *amazing*
gwahanol *different*

ta beth *anyway*

Geiriau pwysig i fi...

.....	.....
.....	.....
.....	.....

Ces i/Ges i fy ngeni yn Abertawe.
 Ces i/Ges i fy ngeni mewn ysbyty.
 Ces i/Ges i fy ngeni ym mis Mawrth.

*I was born in Swansea.
 I was born in a hospital.
 I was born in March.*

Ces i/Ges i fy magu mewn pentre.
 Ces i/Ges i fy magu mewn teulu mawr.
 Ces i/Ges i fy magu yng Nghymru.

*I was brought up in a village.
 I was brought up in a large family.
 I was brought up in Wales.*

Ble cest ti/gest ti dy eni?
 Ble cest ti/gest ti dy fagu?

*Where were you born?
 Where were you brought up?*

Enw	geni	magu

Ble cawsoch chi eich geni?
 Ble cawsoch chi eich magu?

*Where were you born?
 Where were you brought up?*

Y Gwanwyn

Mawrth
 Ebrill
 Mai

Yr Haf

Mehefin
 Gorffennaf
 Awst

Yr Hydref

Medi
 Hydref
 Tachwedd

Yr Hydref

Rhagfyr
 Ionawr
 Chwefror

Cawson ni/Gaethon ni ein geni yn y gwanwyn.
 Cawson ni/Gaethon ni ein geni yn yr haf.
 Cawson nhw/Gaethon nhw eu geni yn yr hydref.

*We were born in spring.
 We were born in summer.
 They were born in
 autumn.*

Cawson nhw/Gaethon nhw eu geni yn y gaeaf.

They were born in winter.

Cafodd/Gaeth fy nhad i ei eni yn ne Cymru.

My father was born in south Wales.

Cafodd e/Gaeth e ei eni yn ne Cymru.

He was born in south Wales.

Cafodd/Gaeth fy mam i ei geni yn ne Cymru.

My mother was born in south Wales.

Cafodd hi/Gaeth hi ei geni yn ne Cymru.

She was born in south Wales.

Pa ganrif?

Cafodd e/Gaeth e ei eni yn y ganrif ddiwetha.

He was born in the last century.

Cafodd e/Gaeth e ei eni yn y ganrif yma.

He was born in this century.

Cafodd hi/Gaeth hi ei geni yn y ganrif ddiwetha.

She was born in the last century.

Cafodd hi/Gaeth hi ei geni yn y ganrif yma.

She was born in this century.

Darllen

Mae Russell a Kylie yn cwrdd ar awyren o Gaerdydd i Sydney.

Russell: Helô Kylie, sut wyt ti ers oesoedd?

Kylie: Wel sut wyt ti, Russell? Dw i ddim wedi dy weld di ers dyddiau *Neighbours*.

Russell: Ble rwyd ti'n mynd, 'te?

Kylie: Dw i'n mynd adre i weld y teulu yn Awstralia. Cest ti dy eni yn Awstralia, on'd do?

Russell: Naddo, yn Wellington, Seland Newydd.

Kylie: Ces i fy ngeni yn Awstralia, wrth gwrs. Ond cafodd mam ei geni ym Maesteg. Mae teulu gyda fi yng ngogledd Cymru hefyd.

Russell: Wel, byd bach. Cafodd fy nhad-cu i ei eni yn Wrecsam.

Kylie: Gest ti dy fagu yn Awstralia, 'te?

Russell: Do, yn Sydney, am dipyn, ac wedyn aethon ni'n ôl i Seland Newydd.

Kylie: Wel, ces i fy magu ym Melbourne.

Russell: Wel, 'dyn ni'n gallu bod yn 'Gymdogion' ar yr awyren ta beth.

Gyda'ch partner, ffeindiwch ddau beth sy'n debyg am Kylie a Russell, a dau beth gwahanol. Atebwch mewn brawddegau.

1. ....

2. ....

3. ....

4. ....

Lluosog (Plurals)

Does dim patrwm i luosog (*plurals*) geiriau'r teulu.
Rhaid i chi ddysgu beth dych chi angen!

Unigol	Lluosog
mam	mamau
tad	tadau
chwaer	chwiorydd
brawd	brodyr
merch	merched
mab	meibion
cyfnither	cyfnitherod
cefnder	cefndryd
wyres	wyresau
ŵyr	wyrion
llysfam	llysfamau
llystad	llystadau

Gofynnwch i'r tiwtor os dych chi angen geiriau gwahanol.

Holiadur

Llenwch y bylchau drwy ofyn cwestiynau, e.e.
Ble cafodd Gareth Bale ei eni?/Pryd cafodd Laura Ashley ei geni?
Cofiwch am y treigladd trwynol ar ôl **yn!**

Partner A

Enw	Ble?	Pryd?
Dylan Thomas		1914
Shirley Bassey	Caerdydd	
Anthony Hopkins		1937
Rhys Ifans	Hwlfordd	
Colin Jackson		1967
Catherine Zeta-Jones	Abertawe	
Gareth Bale	Caerdydd	1989
Richard Burton		1925
Aneurin Bevan		
Huw Stephens	Caerdydd	
Tom Jones	Trefforest	1940
Laura Ashley		1925
Roald Dahl	Caerdydd	
Lloyd George		1863
George Everest	Crucywel	
Tanni Grey-Thompson		1969
Mam Delia Smith	Pen Llŷn	
Tad Bob Marley		1882
Mam-gu Hillary Clinton		1883
Tad-cu Russell Crowe	Wreccsam	

Partner B

Enw	Ble?	Pryd?
Dylan Thomas	Abertawe	
Shirley Bassey		1937
Anthony Hopkins	Margam	
Rhys Ifans		1967
Colin Jackson	Caerdydd	
Catherine Zeta-Jones		1969
Gareth Bale		
Richard Burton	Pont-rhyd-y-fen	
Aneurin Bevan	Tredegar	1897
Huw Stephens		1981
Tom Jones		
Laura Ashley	Merthyr	
Roald Dahl		1916
Lloyd George	Manceinion	
George Everest		1790
Tanni Grey-Thompson	Caerdydd	
Mam Delia Smith		1919
Tad Bob Marley	Prestatyn	
Mam-gu Hillary Clinton	Pennsylvania (roedd ei rhieni hi'n dod o Ferthyr Tudful)	
Tad-cu Russell Crowe		1907

Ble cafodd Shirley Bassey, Colin Jackson, Gareth Bale, Roald Dahl a Tanni Grey-Thompson eu geni?

Ble cafodd Catherine Zeta-Jones a Dylan Thomas eu geni?

Pryd cafodd Shirley Bassey ac Anthony Hopkins eu geni?

Pryd cafodd Rhys Ifans a Colin Jackson eu geni?

Sgwrs – Yn y Clwb Cymraeg yn Llundain

A: Ble cest ti dy eni?

B: Ces i fy ngeni yn Ysbyty Abercastell.

A: Wel, wel, ces i fy ngeni yn Ysbyty Trecastell. Ddim yn bell.

B: Wel, wir, byd bach! Ble est ti i'r ysgol 'te?

A: Es i i'r ysgol yn Nhre Castell, wrth gwrs. Ble est ti i'r ysgol?

B: Es i i'r ysgol gynradd yn Abercastell ac i'r ysgol uwchradd Gymraeg yn Nhre Castell.

A: Wel, wir! Es i ddim i'r ysgol Gymraeg ond es i i'r ysgol yn Nhre Castell hefyd.

B: Ble dechreuaist ti ddysgu Cymraeg, 'te?

A: Yn y coleg yn Nhre Castell mewn dosbarth nos. Ces i fy nysgu gan Rhiannon Roberts.

B: Anhygoel! Rhiannon Roberts yw fy mam i!

A: Wel, wir, byd bach!

B: Diod arall?

A: Dim diolch. Roedd hi'n athrawes ofnadwy.

Teulu a ffrindiau

Gyda'ch partner, ysgrifennwch o leia chwe gair am eich teulu neu eich ffrindiau.

Siaradwch

Siaradwch am aelod o'r teulu neu ffrind da. Cofiwch ddweud:

- ble cafodd y person ei eni
- ble cafodd y person ei fagu
- beth yw/oedd gwaith y person
- beth mae/oedd e/hi'n hoffi ei wneud

Gwrando a gwylio

Edrychwch ar y fideo ac ysgrifennwch ddau beth am dair o'r merched – ble cawson nhw eu geni/magu.

1a. ....

1b. ....

2a. ....

2b. ....

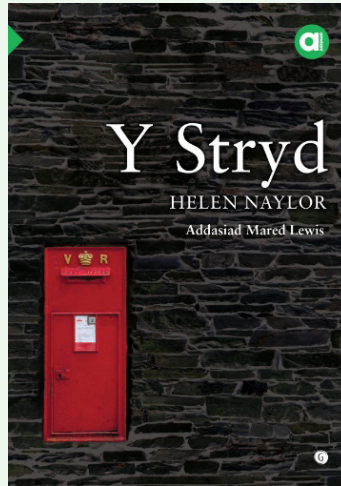
3a. ....

3b. ....

Dych chi nawr yn gallu darllen *Y Stryd* gan Mared Lewis. Dych chi'n gallu prynu'r llyfr yn eich siop Gymraeg leol neu ar www.gwales.com

Dyma'r clawr a'r paragraff cynta.

Mae Stryd y Parc yn stryd yn Llandudno, gogledd Cymru.

Un nos Wener ym mis Mawrth, am chwech o'r gloch, roedd pobl yn dod adre o'r gwaith fel arfer. Roedd y plant ysgol adre'n barod.

Robin Radio

a) Atebwch:

Ble mae Marlon a Chuck? .....

Beth mae Ffiffi eisiau ei wneud?

a) .....

b) .....

b) Gwrandewch am:

Mae eich Cymraeg chi'n ardderchog.

Your Welsh is excellent.

Os ca' i ddweud.

If I may say.

Mae hi eisiau newid ei henw.

She wants to change her name.

c) Cyfieithwch:

She is very well, thanks. .....

She has red hair. .....

She burns in the sun. .....

Help llaw**Y Goddefol – The Passive**

To create the passive pattern (when something happens to the subject), you need to combine 2 familiar elements:

I had + pronoun (e.e. fy, dy, eich) and relevant mutation + verb =

Ces i + fy + ngeni

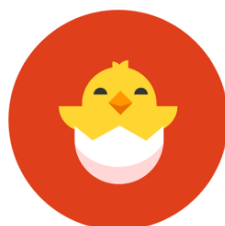
*The concise form of the verb **cael** 'to have' is:*

ces i   cawson ni
cest ti   cawsoch chi
cafodd e/hi   cawson nhw

(Cofiwch, byddwch chi hefyd yn gweld: Ges i, Gest ti, Gaeth e/hi, Gaethon ni, Gaethoch chi, Gaethon nhw)

In order to be confident using this passive voice, you have to be able to use the past tense of cael and the possessive pronouns:

Ces i fy ngeni (tr. trwynol)	Cawson ni ein geni
Cest ti dy eni (tr. meddal)	Cawsoch chi eich geni
Cafodd e ei eni (tr. meddal)	Cawson nhw eu geni
Cafodd hi ei geni (tr. llaes)	

Brought up

Uned 6 – Adolygu ac Ymestyn

Geirfa

amserlen(ni) *timetable(s)*

adloniant *entertainment*

arfordir(oedd) *coast(s)*

**bwthyn
(bythynnod)** *cottage(s)*

**cimwch
(cimychiaid)** *lobster(s)*

cranc(od) *crab(s)*

cymeriad(au) *character(s)*

dyddiadur(on) *diary (diaries)*

llwybr(au) *path(s)*

addurno *to decorate*

cymdeithasu *to socialise*

amyneddgar *patient*

blasus *tasty*

bob yn ail *every other*

y llall (y lleill) *the other(s)*

Geiriau pwysig i fi...

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Gêm o gardiau

				
A	Beth sy'n well gyda chi – bath neu gawod?	Ble cawsoch chi eich magu?	Gaethoch chi eich geni yn yr haf?	Beth brynoch chi ddiwetha ar y we?
2	Dych chi'n nabod rhywun sy'n gyrru car gwyrdd?	Dych chi'n berson amyneddgar?	Ble cawsoch chi eich geni?	Beth o'ch chi'n hoffi ei wneud mewn gwersi chwaraeon yn yr ysgol?
3	Dych chi'n mwynhau cymdeithasu?	Ble gaeth eich ffrind gorau chi ei fagu/magu?	Pa ffilm fasech chi'n hoffi ei gweld yn y sinema?	Tasech chi'n cael cynnig malwod mewn bwyty, fasech chi'n bwyta un?
4	Ble dych chi'n siopa Nadolig fel arfer?	Dych chi'n nabod rhywun sy wedi bod i India?	Tasech chi'n cael mynd am noson i ddinas, ble basech chi'n mynd?	Faint o'r gloch aethoch chi i'r gwely neithiwr?
5	Fasech chi'n hoffi gwyliau sgïo neu wyliau ar lan y môr?	Ble dych chi'n byw?	Ble basech chi'n hoffi byw, tasai llawer o arian gyda chi?	Oes beic gyda chi?
6	Tasech chi'n gallu addurno unrhyw ystafell yn y tŷ, pa un fasai hi?	Tasech chi'n cael pwddin nawr, beth fasech chi'n ei ddewis?	Fasech chi'n gallu rhedeg marathon?	Dych chi'n nabod rhywun sy'n gwneud karate/taekwondo/jiudo?
7	Beth dych chi'n hoffi ei wneud yn eich amser sbâr?	Tasech chi'n gweld hysbyseb am gwrs ioga am ddim, fasech chi'n mynd?	I ble aethoch chi mewn awyren ddiwetha?	Fasech chi'n hoffi mynd i noson bingo?
8	Tasai mwy o amser gyda chi, beth fasech chi'n hoffi ei wneud?	Beth do'ch chi ddim yn hoffi ei wneud mewn gwersi chwaraeon yn yr ysgol?	Beth fasech chi'n hoffi ei wneud y penwythnos yma?	Ble cafodd eich mam chi ei magu?
9	Tasech chi'n cael tocyn am ddim, fasech chi'n mynd i weld <i>Hamlet</i> ?	Dych chi'n cadw dyddiadur?	O ble dych chi'n dod yn wreiddiol?	Tasech chi'n ennill raffl, beth fasech chi'n hoffi ei ennill?
10	Gyda phwy basech chi'n hoffi cael pryd o fwyd? (person enwog)	Beth sy'n digwydd yn y byd chwaraeon eleni?	Tasech chi'n cael paned nawr, beth fasech chi'n ei ddewis?	Dych chi'n nabod rhywun sy'n gweithio mewn garej?
Jac	Faint o'r gloch codoch chi heddiw?	Beth yw'ch gwaith chi?	Beth sy ar y teledu nos Sul?	Dych chi'n mwynhau siopa yn y sêls?
Brenhines	Dych chi'n casglu rhywbeth?	Dych chi'n mynd i gampfa o gwbl?	Ble dych chi'n prynu dillad fel arfer?	Dych chi'n nabod rhywun sy'n byw yng Nghnada?
Brenin	Ble dych chi'n prynu bwyd fel arfer?	Dych chi'n nabod rhywun sy'n canu mewn côr?	Dych chi'n hoffi eira?	Fasech chi'n lico paned o goffi?

Adolygu

Beth yw'r cwestiwn?

.....	Ces/Ges i fy ngeni yn Abertawe.
.....	Ces/Ges i fy magu ym Aberystwyth.
.....	Ces/Ges i fy hyfforddi yng Ngholeg Cambria.
.....	Ces/Ges i fy stopio ar yr M4.

Ynganu

Darllenwch y darn yma i'ch partner. Merched – **Llinos Llywarch**. Dynion – **Llion Llywarch**.

Helô, Llinos Llywarch/Llion Llywarch dw i. Dw i wedi prynu tafarn y Llew Llwyd. Cogydd dw i. Dysgais i sut i goginio yn y coleg yn Llandrindod, ac wedyn yn Llundain mewn gwesty mawr. Ces i fy ngeni a fy magu yma yn Llanelli. Penderfynais i werthu fy nghaffi yn Llangrannog a phrynu'r Llew Llwyd yn Llanelli.

Mae polisi arbennig yn y Llew Llwyd – rhaid i bawb sy'n gweithio yma siarad Cymraeg. Mae rhai o'r staff wedi dysgu yn y coleg. 'Dyn ni'n defnyddio bwyd lleol pan 'dyn ni'n gallu. 'Dyn ni'n coginio bwyd blasus o Gymru a phitsas, achos mae fy mhartner i'n dod o'r Eidal! Mae'n hapus yma yng Nghymru ond mae'n bell i fynd i weld y teulu. Mae bwydlen y Llew Llwyd yn Gymraeg a Saesneg wrth gwrs, ac mae tipyn bach o Eidaleg hefyd!

Baswn i'n hoffi ennill seren Michelin yn y Llew Llwyd, a chael rhaglen goginio ar S4C. Taswn i'n cael seren Michelin a rhaglen deledu, baswn i'n gallu agor y Llew Llwyd fel gwesty bach hefyd. Does dim digon o arian gyda fi i wneud hynny eto, ond mae'n braf cael breuddwyd! Mae pob bwrdd yn y tŷ bwyta'n llawn yn y Llew Llwyd am y pythefnos nesa. Fallai bydda i'n gallu agor tŷ bwyta arall cyn bo hir - y Llew Llwyd yn Llanelli a'r llall yn Llangrannog.

Newidiwch y darn i sôn am Llinos/Llion – Dyma Llinos/ Llion. Mae hi/e wedi prynu... Brawddeg bob yn ail!

Siaradwch:

- Beth sy'n arbennig am y Llew Llwyd?
- Tasech chi'n prynu tafarn neu dŷ bwyta, beth fasech chi'n ei wneud yno?
- Oes hoff dŷ bwyta gyda chi?
- Ble aethoch chi i fwyta ma's ddiwetha?

Siaradwch – Yr ardal

Gyda'ch partner, ysgrifennwch o leia 10 gair am y thema 'Yr ardal'.

Yr ardal

- Pryd symudoch chi i'r ardal yma?
- Beth sy yn yr ardal? Oes siop/theatr/canolfan hamdden/pwll nofio/sinema/gorsaf drên yn yr ardal?
- Beth fasech chi'n hoffi ei weld yn yr ardal sy ddim yma ar hyn o bryd?
- Ble dych chi'n hoffi mynd am dro yn yr ardal?
- Dwedwch rywbeth am eich hoff le chi yn yr ardal.
- Beth fyddwch chi'n ei wneud nesa yn yr ardal?

Gwyllo a gwrando

**Gwylwch y fideo am Aberdaron yng Ngogledd Cymru.
Atebwch y cwestiynau:**

1. Ble yn Aberdaron mae'r person yn aros?
.....
2. Sawl tafarn sy yn Aberdaron?
.....
3. Pryd dych chi'n gallu mynd i Ynys Enlli (*Bardsey Island*)?
.....
4. Beth dych chi'n gallu ei brynu yn y siopau? (2 beth)
.....
5. Ble dych chi'n gallu mynd ar y bws bach?
.....
6. Pryd dych chi ddim yn gallu defnyddio'r bws bach?
.....
7. Beth sy ddim yn Aberdaron?
.....
8. Sut dych chi'n cael arian parod yn Aberdaron?
.....

Sgwrs – Ar y bws

- Gyrrwr bws:** Bore da. Croeso i Geredigion a chroeso i'r bws. Mae'n braf, on'd yw hi?
- Cerddwr:** Ydy, wir. Gaf i ddod ar y bws o Llanrhystud i Aberaeron? Dw i eisiau cael cinio ar lan y môr heddiw.
- Gyrrwr bws:** Cewch, wrth gwrs. Mae'n cymryd 45 munud.
- Cerddwr:** Gwych. Pryd mae'r bws yn mynd yn ôl o Aberaeron i Llanrhystud?
- Gyrrwr bws:** Am chwarter wedi pedwar.
- Cerddwr:** Perffaith. Dw i eisiau dod yn ôl i gael swper yn Aberaeron achos dw i'n aros mewn bwthyn yna.
- Gyrrwr bws:** Dewch 'te, ac ymlaciwch!
- Cerddwr:** Diolch!

Nawr, defnyddiwch yr amserlen i wneud deialogau newydd.

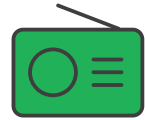
Ceredigion Bysus Ceredigion					
Aberystwyth	08:30	13:00	Llangrannog	10:45	15:15
Llanrhystud	08:45	13:15	Ceinewydd	11:00	15:30
Llanon	09:00	13:30	Aberaeron	11:45	16:15
Aberaeron	09:30	14:00	Llanon	12:15	16:45
Ceinewydd	10:15	14:45	Llanrhystud	12:30	17:00
Llangrannog	10:30	15:00	Aberystwyth	12:45	17:15

Siaradwch

- Ble dych chi'n hoffi mynd am dro i lan y môr? Pam? Beth dych chi'n hoffi ei wneud yna?
- Ble ro'ch chi'n mynd i lan y môr pan o'ch chi'n blentyn?

Robin Radio

a) Atebwch:

O ble mae Cara'n dod yn wreiddiol? .....

Pwy sy'n dod i aros gyda hi? .....

Beth dych chi'n gallu ei wneud yn y parc? .....

b) Gwrandewch am:

Mae'r olygfa'n fendigedig. *The view is lovely.*

Beth tasai hi'n bwrw glaw? *What if it rained?*

Dyw hi byth yn bwrw glaw. *It never rains.*

c) Cyfieithwch:

Who is coming to stay? .....

He is eleven years old. .....

Does your brother like climbing? .....

Gwyllo

Gwylwch y fideo o Siân James yn canu'r gân 'Ar Lan y Môr'.
Mae hi'n gân enwog.

1. Peidiwch ag edrych ar y geiriau. Faint o weithiau dych chi'n clywed 'ar lan y môr'?
2. Llenwch fylchau rhif 1 – i ymarfer treigladau.
3. Llenwch fylchau rhif 2 – i ymarfer berfau (*verbs*).

Ar lan y môr mae rhosys cochion,

Ar lan y môr mae lilis gwynion,

Ar lan y môr mae '..... (1) inne

Yn ..... (2)'r nos a ..... (2)'r bore.

Ar lan y môr mae carreg wastad

Lle bûm yn ..... (2) gair â'm cariad,

O amgylch hon mae teim yn ..... (2)

Ac ambell sbrigyn o rosmari.

Llawn iawn yw'r môr o swnd a chregyn,
 Llawn iawn yw'r wy o wyn a melyn,
 Llawn iawn yw'r coed o ddail a blode,
 Llawn iawn o ..... (1) ydw inne.

Ar lan y môr mae cerrig gleision,
 Ar lan y môr mae blodau'r meibion,
 Ar lan y môr mae pob rhinwedde,
 Ar lan y môr mae ' ..... (1) inne.

Help llaw

Y llall – Dych chi wedi dysgu **arall/eraill** yn barod:

y siop **arall** - *the other shop*

y siopau **eraill** – *the other shops*

Dysgwch nawr:

y llall – *the other (one)*

y lleill – *the others*

Dw i wedi prynu'r llyfr yma ond dw i ddim wedi prynu'r **llall**.

Dw i'n hoffi'r llyfrau yma, ond dw i ddim yn hoffi'r **lleill**.

Mae un mab yn byw yng Nghaerdydd, ac mae'r **llall** yn byw yng Nghaernarfon.

Dw i'n gallu gweld rhai o'r plant, ond ble mae'r **lleill**?

Extend 1

Uned 7 - Dw i'n meddwl bod...

Nod

Mynegi barn *Expressing an opinion*

(dw i'n meddwl bod..., dw i'n meddwl ei fod e, dw i'n meddwl ei bod hi, dw i'n meddwl eu bod nhw)

Geirfa

celf	<i>art</i>
comedi (comediau)	<i>comedy</i> <i>(comedies)</i>
daearyddiaeth	<i>geography</i>
rhaglen ddogfen (rhaglenni dogfen)	<i>documentary</i> <i>(documentaries)</i>
gwyddoniaeth	<i>science</i>
mathemateg	<i>maths</i>
natur	<i>nature</i>
realiti	<i>reality</i>

rhegi *to swear*

mae'n debyg *it's likely*

arswyd	<i>horror</i>
cartŵn (cartwnau)	<i>cartoon(s)</i>
dyddiad(au)	<i>date(s)</i>
ffantasi	<i>fantasy</i>
sebon	<i>soap</i>
trais	<i>violence</i>

cerddorol	<i>musical</i>
cyffrous	<i>exciting</i>
chwerw	<i>bitter</i>
doniol	<i>amusing, funny</i>
golygus	<i>handsome</i>
gwael	<i>poor (quality)</i>
gwyh	<i>excellent</i>
prydfferth	<i>beautiful</i>

Geiriau pwysig i fi...

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Dw i'n meddwl bod rygbi yn iawn.

I think rugby is ok.

Dw i'n meddwl bod golff yn ddiflas.

I think golf is boring.

Dw i'n meddwl bod tennis yn ddiddorol.

I think tennis is interesting.

Dw i'n meddwl bod pêl-droed yn gyffrous.

I think football is exciting.

Beth dych chi'n feddwl o rygbi?

What do you think of rugby?

Beth dych chi'n feddwl o bêl-droed?

What do you think of football?

Beth o'ch chi'n feddwl o ginio ysgol?

What did you think of school dinners?

Beth o'ch chi'n feddwl o wersi mathemateg?

What did you think of maths lessons?

Ro'n i'n meddwl bod cinio ysgol yn flasus.

Ro'n i'n meddwl bod mathemateg yn hawdd.

Ro'n i'n meddwl bod gwyddoniaeth yn anodd.

Ro'n i'n meddwl bod hanes yn ddiflas.

Ro'n i'n meddwl bod cerddoriaeth yn iawn.

Ro'n i'n meddwl bod ymarfer corff yn ofnadwy.

Ro'n i'n meddwl bod daearyddiaeth yn ddiddorol.

Ro'n i'n meddwl bod celf yn fendigedig.

Ble mae Aled?

Dw i'n meddwl bod Aled yn gweithio.	<i>I think Aled is working.</i>
Dw i'n meddwl ei fod e'n gweithio.	<i>I think he's working.</i>
Dw i'n meddwl ei fod e'n brysur.	<i>I think he's busy.</i>
Dw i'n meddwl ei fod e yn y gêm.	<i>I think he's in the game.</i>
Dw i'n meddwl ei fod e ar wyliau.	<i>I think he's on holiday.</i>

Ble mae Elen?

Dw i'n meddwl bod Elen yn dost.	<i>I think Elen is ill.</i>
Dw i'n meddwl ei bod hi'n dost.	<i>I think she is ill.</i>
Dw i'n meddwl ei bod hi mewn cyfarfod.	<i>I think she is in a meeting.</i>
Dw i'n meddwl ei bod hi bant.	<i>I think she is away.</i>
Dw i'n meddwl ei bod hi gyda'r teulu.	<i>I think she is with the family.</i>

Ble mae pawb heddiw?	
Mam-gu	
Tad-cu	
Mam	
Dad	
Y bôs	
Y tiwtor	

mewn parti	mewn cyfarfod	ma's
ar lan y môr	yn y dafarn	yn y parc
yn y gêm	ar wyliau	yn y farchnad

Dw i'n meddwl bod y plant yn dda.	<i>I think the children are good.</i>
Dw i'n meddwl eu bod nhw'n dawel.	<i>I think they are quiet.</i>
Dw i'n meddwl eu bod nhw'n annwyl.	<i>I think they are sweet.</i>
Dw i'n meddwl eu bod nhw'n ddiog.	<i>I think they are lazy.</i>
Dw i'n meddwl eu bod nhw'n ddoniol.	<i>I think they are funny.</i>

Rhaglenni teledu/radio/Ffilmiau

Ffilmiau	Rhaglenni
comedi	dogfen
arswyd	sebon
ffantasi	realiti
rhamantus	newyddion
cartŵn	drama
	hanes
	natur
	coginio
	cerddoriaeth

Siaradwch

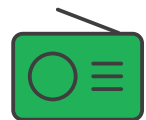
- Ble a phryd dych chi'n gwranddo ar y radio?
- Pan o'ch chi'n ifanc, beth o'ch chi'n hoffi ar y radio?
- Pan o'ch chi'n ifanc, beth o'ch chi'n hoffi ar y teledu?
- Beth dych chi'n hoffi ar y teledu ar hyn o bryd?
- Beth weloch chi ar y teledu ddoe?
- Dych chi'n gwyllo S4C?
- Oes rhaglenni dych chi ddim yn hoffi?
- Pryd aethoch chi i'r sinema ddiwetha? Beth weloch chi?

Sgwrs

- Llyfrgellydd:** Nesa!
- Eryl:** Bore da. Dych chi'n brysur heddiw?
- Llyfrgellydd:** Ddim yn brysur iawn. Dw i'n meddwl bod y glaw yn cadw pobl gartre.
- Eryl:** Mae pedwar llyfr gyda fi i ddod yn ôl heddiw. Dw i'n meddwl bod y dyddiad yn iawn.
- Llyfrgellydd:** O, mae'n ddrwg gyda fi, mae'r llyfrau yma'n hwyr.
- Eryl:** O diar! Faint o arian dych chi eisiau?
- Llyfrgellydd:** Pum deg pum ceiniog yr un – felly dw y bunt dau ddeg.
- Eryl:** Dyma chi.
- Llyfrgellydd:** O, un funud, oes llyfr arall gyda chi?
- Eryl:** Dw i ddim yn meddwl bod un arall gyda fi.
- Llyfrgellydd:** Dw i'n meddwl bod geiriadur Cymraeg gyda chi.
- Eryl:** Mae'n ddrwg gyda fi, anghofiais i! Dw i'n meddwl bod y geiriadur yn y bag gyda'r ffeil dosbarth. Gaf i gadw'r geiriadur am bythefnos arall?
- Llyfrgellydd:** Wrth gwrs, gaf i eich cerdyn chi?
- Eryl:** Un funud, dw i'n meddwl bod y cerdyn yn fy mag i. Ydy! Dyma chi!
- Llyfrgellydd:** Diolch.
- Eryl:** Gaf i'r tri llyfr yma yr wythnos yma, os gwelwch chi'n dda?
- Llyfrgellydd:** Cewch, wrth gwrs. Dyma chi.
- Eryl:** Diolch. Hwyl, a bydda i'n ôl mewn pythefnos.
- Llyfrgellydd:** Hwyl.

Robin Radio

a) Atebwch:

Beth sy'n digwydd ar Fehefin y cynta? .....

Ble bydd Anti Mair nos Wener? .....

Ydy Robin yn mynd i wneud y bingo? .....

b) Gwrandewch am:

yn bell i ffwrdd

far away

Does dim dyddiadur gyda chi?

Haven't you got a diary?

Fallai bydda i'n mynd i Eisteddfod yr Urdd.

*Perhaps I'll be going to the Urdd
Eisteddfod.***c) Cyfieithwch:***May I ask...?* .....*Phone again in May.* .....*Are you free this Friday night?* .....

Help llaw

1. Yn Saesneg: *I think (that) the book is good.*

Yn Gymraeg: dych chi'n dweud **bod**:

Dw i'n meddwl **bod** y llyfr yn dda.

2. **Bod** changes with some pronouns:

ei **fod** e (treigladd meddal ar ôl **ei** (gwr), fel brawd > ei frawd e)

ei **bod** hi (dim treigladd i **b** ar ôl **ei** (ben))

eu **bod** nhw (dim treigladd ar ôl **eu**)

3. **Bod** can be past (imperfect) as well as present:

Dw i'n meddwl ei **bod** hi'n dda. *I think she is good.*

Ro'n i'n meddwl ei **bod** hi'n dda. *I thought she was good.*

4. You will also hear, and sometimes see, the following forms:

fod e

bod hi

bod nhw

bo' fe

bo' hi

bo' nhw

Opinions 2

Uned 8 - Arddodiaid (*Prepositions*)

Nod

Dysgu sut i ddefnyddio'r arddodiaid **i, ar, at** *Learning how to use prepositions*

Geirfa

derbynfa *reception*

gwefan(nau) *website(s)*

neges(euon) *message(s)*

nofel(au) *novel(s)*

stori (storïau) *story (-ies)*

**cofiant
(cofiannau)** *biography
(biographies)*

gwahoddiad(au) *invitation(s)*

gweinidog(ion) *minister(s)*

**hunangofiant
(hunangofiannau)** *autobiography
(autobiographies)*

llythyr(au) *letter(s)*

optegydd *optician*

parsel(i) *parcel(s)*

anfon *to send*

cwrdd (â) *to meet*

dibynnu (ar) *to depend (on),
to rely (on)*

postio *to post*

rhoi gwybod (i) *to inform*

sylwi (ar) *to notice*

ymweld (â) *to visit*

Eidalaidd *Italian (e.e. bwyd)*

ffeithiol *factual*

ar yr un pryd *at the same time*

y dyddiau hyn *these days*

Geiriau pwysig i fi...

.....

.....

.....

.....

.....

.....

I - Dych chi'n cofio?

Rhaid **i fi** fynd.

Rhaid **i ti** fynd.

Rhaid **iddo fe** fynd.

Rhaid **iddi hi** fynd.

Rhaid **i ni** fynd.

Rhaid **i chi** fynd.

Rhaid **iddyn nhw** fynd.

Gyda'ch partner, newidiwch y brawddegau. Dilynwch y patrwm:

Rhaid i Tom ganu. > Rhaid iddo fe ganu.

Rhaid i Siôn gofrestru. > .....

Rhaid i Margot ddawnsio. > .....

Rhaid i Anthony actio. > .....

Rhaid i dîm Cymru ennill. > .....

Rhaid i Gwyn warchod. > .....

Rhaid i'r plant ymarfer. > .....

Gofyn i

Dw i'n mynd i ofyn i Dafydd.

I'm going to ask Dafydd.

Dw i'n mynd i ofyn iddo fe.

I'm going to ask him.

Dw i'n mynd i ofyn iddi hi.

I'm going to ask her.

Dw i'n mynd i ofyn iddyn nhw.

I'm going to ask them.

Rhoi i

Rhaid i fi roi anrheg i Siân.

I've got to give Siân a present.

Rhaid i fi roi anrheg i ti.

I've got to give you a present.

Rhaid i fi roi anrheg i'r plant.

I've got to give the children a present.

Rhaid i fi roi anrheg i bawb.

I've got to give everyone a present.

Prynu i

Dych chi angen siopa! Rhaid i chi brynu anrheg i Aled (8 oed), Ffion (22 oed, sy'n mynd i deithio'r byd), eich tiwtor, Tad-cu (70 oed) a Huw a Gwen sy'n priodi.

	chi				
Aled					
Ffion					
y tiwtor					
Tad-cu					
Huw a Gwen					

Beth mae pawb arall yn mynd i brynu iddyn nhw?
Dych chi'n cytuno â rhywun?
Defnyddiwch y patrwm: 'Dw i'n mynd i brynu XX i Aled'.

Ar – Dych chi'n cofio?

Mae annwyd **arna i**.
Mae annwyd **arnat ti**.
Mae annwyd **arno fe**.
Mae annwyd **arni hi**.
Mae annwyd **ar Ann**.

Mae annwyd **arnon ni**.
Mae annwyd **arnoch chi**.
Mae annwyd **arnyn nhw**.

Edrych ar

Edrychwch ar S4C bob nos.
Edrychwch arno fe.
Edrychwch arni hi.
Edrychwch arnyn nhw.

Look at S4C every night.
Look at him/it.
Look at her/it.
Look at them.

Gwranddo ar

Gwrandewch ar Radio Cymru bob dydd.
Gwrandewch arna i.
Gwrandewch arnon ni.
Gwrandewch arnyn nhw.

Listen to Radio Cymru every day.
Listen to me.
Listen to us.
Listen to them.

Dwlu ar

Dw i'n dwlu ar rygbi.
'Dyn ni'n dwlu ar bêl-droed.
Mae e'n dwlu ar fwyd Eidalaid.
Mae hi'n dwlu ar bysgod a sglodion.

I love rugby.
We love football.
He loves Italian food.
She loves fish and chips.

edrych	✓ neu ✗	gwrando	✓ neu ✗
y ddrama (hi)		Robin Radio (fe)	
y papur newydd (fe)		y neges ffôn (hi)	
y gwaith cartref (fe)		y plant yn darllen (nhw)	
y cwestiynau (nhw)		y cyfweliad (fe)	
y ffilm (hi)		y rhaglen radio (hi)	
y gêm (hi)		y tiwtor (hi/fe)	

At

Anfon at

Pwy anfonodd ebost?

Anfonodd John ebost **at Chris.**

Anfonodd John ebost **ata i.**

Anfonodd John ebost **atat ti.**

Anfonodd John neges **ato fe.**

Anfonodd John neges **ati hi.**

Anfonodd John lythyr **aton ni.**

Anfonodd John lythyr **atoch chi.**

Anfonodd John flodau **atyn nhw.**

John sent Chris an email.

John sent me an email.

John sent you an email.

John sent him a message.

John sent her a message.

John sent us a letter.

John sent you a letter.

John sent them flowers.

Ysgrifennu at

Wyt ti wedi ysgrifennu at Elen?

Ysgrifennais i ati hi ddoe.

Dw i'n ysgrifennu ati hi nawr.

Dw i'n mynd i ysgrifennu ati hi yfory.

Wyt ti wedi ysgrifennu at Emyr?

.....

.....

.....

Wyt ti wedi ysgrifennu at y plant?

.....

.....

.....

Wyt ti wedi postio cerdyn at Siân?

.....

.....

.....

	ddoe	yfory	X
y Prif Weinidog			
y cymdogion			
y tiwtor			
y pennaeth			

Mynd at

Pryd rwyd ti'n mynd at y deintydd?	<i>When are you going to the dentist?</i>
Pryd rwyd ti'n mynd at y doctor?	<i>When are you going to the doctor?</i>
Pryd rwyd ti'n mynd at yr optegydd?	<i>When are you going to the optician?</i>
Pryd rwyd ti'n mynd at y rheolwr?	<i>When are you going to the manager?</i>

Cofio at

Dw i'n mynd i weld Siôn yfory.	Cofia fi ato fe.	<i>Give him my regards.</i>
Dw i'n mynd i weld Siân yfory.	Cofia fi ati hi.	<i>Give her my regards.</i>
Dw i'n mynd i weld Siôn a Siân yfory.	Cofia fi atyn nhw.	<i>Give them my regards.</i>
Dw i'n mynd i weld Siôn, Siân a'r plant yfory.	Cofia fi at bawb.	<i>Give everyone my regards.</i>

Edrych ymlaen at

Gyda'ch partner, dilynwch y patrwm:

Wyt ti'n edrych ymlaen at y parti?	Ydw, dw i'n edrych ymlaen ato fe. Nac ydw, dw i ddim yn edrych ymlaen ato fe.
Wyt ti'n edrych ymlaen at y briodas?	.....
Wyt ti'n edrych ymlaen at y cyfarfodydd?	.....
Wyt ti'n edrych ymlaen at yr arholiadau?	.....
Wyt ti'n edrych ymlaen at y criced?	.....
Wyt ti'n edrych ymlaen at y cyfweliadau?	.....
Wyt ti'n edrych ymlaen at y ddrama?	.....
Wyt ti'n edrych ymlaen at y cyngerdd?	.....
Wyt ti'n edrych ymlaen at y gystadleuaeth?	.....

Wyt ti'n edrych ymlaen at y dosbarth? .....

Wyt ti'n edrych ymlaen at y ffair? .....

Negeseuon ebost – Llenwch y bylchau

PWYSIG: Neges i Eryl: Rhaid i fi ofyn ..... ti am help. Mae Pat Phillips yn dod o'r brif swyddfa heddiw am ddeg o'r gloch. Mae e'n meddwl bod problem yn y swyddfa. Rhaid i ti gwrdd â fe yn y dderbynfa. Rhaid i ti ofyn ..... fe fynd ..... y rheolwr data i gael y ffigyrau. Wedyn rhaid i ti wneud paned ..... fe. Wyt ti'n gallu anfon ebost ..... i ar ôl y cyfarfod i ddweud sut aeth pethau? Dw i'n gofyn ..... ti achos mae Pat Phillips yn dwlu ..... ti. Diolch!

PWYSIG: Neges i Eryl: Rhaid i fi ofyn ..... ti am help. Mae Pat Phillips yn dod o'r brif swyddfa heddiw am ddeg o'r gloch. Mae hi'n meddwl bod problem yn y swyddfa. Rhaid i ti gwrdd â hi yn y dderbynfa. Rhaid i ti ofyn ..... hi fynd ..... y rheolwr data i gael y ffigyrau. Wedyn rhaid i ti wneud paned ..... hi. Wyt ti'n gallu anfon ebost ..... i ar ôl y cyfarfod i ddweud sut aeth pethau? Dw i'n gofyn ..... ti achos mae Pat Phillips yn dwlu ..... ti. Diolch!

PWYSIG: Neges i Miss Jones: Rhaid i ni ofyn ..... chi am help. Mae Pat Phillips yn dod o'r brif swyddfa heddiw am ddeg o'r gloch. Mae e'n meddwl bod problem yn y swyddfa. Rhaid i chi gwrdd â fe yn y dderbynfa. Rhaid i chi ofyn ..... fe fynd ..... y rheolwr data i gael y ffigyrau. Wedyn rhaid i chi wneud paned ..... fe. Dych chi'n gallu anfon ebost ..... ni ar ôl y cyfarfod i ddweud sut aeth pethau? 'Dyn i'n gofyn ..... chi achos mae Pat Phillips yn dwlu ..... chi. Diolch!

Llongau rhyfel

Wyt ti wedi...

gofyn i'r bôs? (fe/hi)	rhoi paned i Dafydd? (fe)	ysgrifennu nodyn ata i? (ti)	gwrando ar Robin Radio? (fe)	anfon cerdyn post at dy ffrind? (fe/hi)
edrych ar luniau'r briodas? (nhw)	anfon neges at y bobl yn y dosbarth? (nhw)	gwrando ar y neges? (hi)	gofyn i'r rheolwr banc? (fe/hi)	gofyn i'r dosbarth? (nhw)
gwrando ar y gân newydd? (hi)	gofyn i Llinos? (hi)	anfon ebost at y bôs? (hi/fe)	rhoi'r parcel i'r cymdogion? (nhw)	edrych ar y ffilm Gymraeg? (hi)

Sgwrs ar y ffôn - Parti Pen-blwydd syrpréis!

Eryl: Helô, Jo. Eryl yma.

Jo: Wel, wel, dyna syrpréis! Sut wyt ti ers oesoedd?

Eryl: Dw i'n dda iawn, diolch, ond dw i'n trefnu parti syrpréis i Pat. Mae e'n hanner cant ym mis Awst.

Jo: Ydy e, wir? Pryd mae'r parti?

Eryl: Nos Sadwrn, Awst y cynta, yng nglwb criced Bryncastell.

Jo: Dw i'n siŵr bydda i'n rhydd. Wyt ti wedi anfon y gwahoddiadau eto?

Eryl: Wel, dw i wedi anfon at ei ffrindiau coleg, ond ro'ch chi'n gweithio i'r cyngor ar yr un pryd. Rwy'ti'n nabod ffrindiau gwahanol. Wyt ti'n gallu rhoi gwybod iddyn nhw?

Jo: Beth am blant Pat?

Eryl: Maen nhw'n gwybod yn barod, ond chwarae teg i Chris, mae'n bell iddo fe ddod o Ganada.

Jo: Beth am anrheg iddo fe? Oes syniadau gyda ti?

Eryl: Beth am docyn llyfrau?

Jo: Syniad da!

Siaradwch – Darllen

Llyfrau	Arall
nofelau ffeithiol storïau taith coginio cofiant/cofiannau hunangofiant/hunangofiannau	papurau newydd print papurau newydd ar y we cylchgrawn/cylchgronau gwefan/gwefannau

Sgwrs:

A: Beth ddarllenoch chi ddiwetha?

B: Darllenais i Y Stryd.

A: Dw i'n gweld. Pwy ysgrifennodd y llyfr?

B: Mared Lewis oedd yr awdur.

A: Am beth roedd y llyfr?

B: Hanes pobl sy'n byw ar yr un stryd.

A: Diddorol! Fwynheuoch chi'r llyfr?

B: Do , roedd e'n ardderchog.

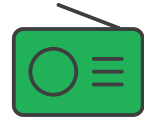
A: Gwych. Gaf i fenthyg y llyfr?

B: Cewch wrth gwrs, dyma chi.

- Dych chi'n hoffi darllen?
- Dych chi'n darllen papur newydd a/neu gylchgrawn?
- Pan o'ch chi'n blentyn, pa fath o lyfrau o'ch chi'n eu hoffi?
- Nawr – Ble dych chi'n darllen fel arfer? Pryd dych chi'n darllen fel arfer?
- Dych chi wedi darllen llyfr Cymraeg eto?
- Beth oedd y llyfr diwetha ddarllenoch chi?
- Dych chi'n defnyddio llyfrgell o gwbl?

Robin Radio

a) **Atebwch:** Ble bydd Robin yn mynd gynta? .....

Ble bydd e'n mynd wedyn? .....

Pam dyw Robin ddim eisiau mynd i'r syrjery? .....

b) **Gwrandewch am:**

Dyna ddiwedd rhaglen arall. *That's the end of another programme.*

Does dim ots 'da fi. *I don't care.*

Pobl sy eisiau cwyno. *People who want to complain.*

c) **Cyfieithwch:**

What's the matter? .....

I've got to go to the dentist. .....

Give her my regards. .....

Help llaw

1. *Prepositions (arddodiaid) are small words which describe a relationship between things. They are often followed by a soft mutation. This is true of the 3 prepositions in Uned 8 – i, ar, at.*
2. *Prepositions can conjugate (change) before a pronoun:*

i	ar	at
i fi	arna i (arno i)	ata i (ato i)
i ti	arnat ti (arnot ti)	atat ti (atot ti)
iddo fe	arno fe	ato fe
iddi hi	arni hi	ati hi
i ni	arnon ni	aton ni
i chi	arnoch chi	atoch chi
iddyn nhw	arnyn nhw	atyn nhw

3. *Here are some of the most familiar combinations of verbs and prepositions.*

i	ar	at
gofyn	edrych	mynd (person)
rhoi	gwrando	ysgrifennu (person)
dangos	dwlu	anfon (person)
cynnig	gwenu	cofio
gweithio	dibynnu	edrych ymlaen
mynd (lle)	sylwi	

4. *The preposition **i** is very useful as it means **for** when referring to people, e.g.*

i'r plant	<i>for the children</i>
prynu anrheg i Dai	<i>to buy a present for Dai</i>
coginio i chi	<i>to cook for you</i>

5. **at** – 'Dyn ni fel arfer yn defnyddio **at** gyda **mynd** ac **anfon** o flaen pobl, ond **i** o flaen lleoedd:

Dw i'n mynd **at** y meddyg.

Dw i'n mynd **i**r ysbyty.

Dw i'n anfon cerdyn **at** fy ffrind.

Dw i'n anfon cerdyn **i** Awstralia.

Must & Must Not

Health

Uned 9 – Mwy o Arddodiaid!

Nod

Dysgu'r arddodiaid **am, wrth, â** *Learning more prepositions*

Geirfa

cwningen (cwingod)	<i>rabbit(s)</i>
cynffon(nau)	<i>tail(s)</i>
dafad (defaid)	<i>sheep</i>
gafr (geifr)	<i>goat(s)</i>
gwartheg	<i>cattle</i>
gwiwer(od)	<i>squirrel(s)</i>
gŵydd (gwyddau)	<i>goose (geese)</i>
hwyaden (hwyaid)	<i>duck(s)</i>
iâr (ieir)	<i>hen(s)</i>

anghytuno (â)	<i>to disagree</i>
sôn (am)	<i>to mention</i>
ymddiheuro	<i>to apologise</i>

heibio *past*

aderyn (adar)	<i>bird(s)</i>
blawd	<i>flour</i>
bochdew(ion)	<i>hamster(s)</i>
cadno(id)	<i>fox(es)</i>
ceiliog(od)	<i>cockerel(s)</i>
cyw(ion)	<i>chick(s)</i>
eliffant(od)	<i>elephant(s)</i>
jiráf (jiraffod)	<i>giraffe(s)</i>
llo (lloi)	<i>calf (calves)</i>
llwynog(od)	<i>fox(es)</i>
mochyn (moch)	<i>pig(s)</i>
mochyn cwta	<i>guinea pig</i>
mwnci (mwncïod)	<i>monkey(s)</i>
oen (ŵyn)	<i>lamb(s)</i>
pris(iau)	<i>price(s)</i>
teigr(od)	<i>tiger(s)</i>

Geiriau pwysig i fi...

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Am

Rhaid i rywun fynd i'r cyfarfod yn Barcelona!

Beth **am Bethan**?

What about Bethan?

Beth **amdana i**?

What about me?

Beth **amdanat ti**?

What about you?

Beth **amdano fe**?

What about him?

Beth **amdani hi**?

What about her?

Beth **amdanon ni**?

What about us?

Beth **amdanoch chi**?

What about you?

Beth **amdanyn nhw**?

What about them?

'Dyn ni wedi bod yn siarad amdanoch chi.

We have been talking about you.

'Dyn ni wedi bod yn poeni amdanoch chi.

We have been worried about you.

'Dyn ni wedi bod yn chwilio amdanoch chi.

We have been looking for you.

'Dyn ni wedi bod yn aros amdanoch chi.

We have been waiting for you.

Defnyddiwch y brawddegau isod pan dych chi'n siarad am y tabl:

Dw i'n siarad am XX yn aml.

Dw i'n siarad am XX weithiau.

Dw i ddim yn siarad am XX yn aml.

Dw i ddim yn siarad am XX o gwbl.

Pa mor aml dych chi'n siarad am rygbi?

Dw i'n siarad amdano fe'n aml.

Siarad am...	yn aml	weithiau	dim yn aml	dim o gwbl
rygbi (fe)				
y gwaith (fe)				
y dosbarth Cymraeg (fe)				
y fenyw drws nesa (hi)				
y teulu (nhw)				
operâu sebon (nhw)				
(person yn y newyddion)				

Wrth

Ydy hi wedi dweud wrth Delyth ?	<i>Has she told Delyth?</i>
Ydy hi wedi dweud wrtho i ?	<i>Has she told me?</i>
Ydy hi wedi dweud wrthot ti ?	<i>Has she told you?</i>
Ydy hi wedi dweud wrthyn nhw ?	<i>Has she told them?</i>

Gyda'ch partner, dilynwch y patrwm:

Wyt ti wedi dweud wrth Ben?	Ydw, dw i wedi dweud wrtho fe.
Ydy Ben wedi dweud wrth Beth?	.....
Ydy Beth wedi dweud wrth y teulu?	.....
Ydyn nhw wedi dweud wrth y lleill?	.....
Ond dw i ddim wedi dweud wrth neb!	

Llongau rhyfel**Wyt ti'n...?**

poeni am dy deulu di? (nhw)	dweud wrth y tiwtor? (fe/hi)	aros am y plant? (nhw)	meddwl am y prawf? (fe)	aros am y bws? (fe)
meddwl am agor gwesty? (fe)	siarad am dy waith di? (fe)	poeni am y Gwasanaeth lechyd? (fe)	chwilio am dy ffôn di? (fe)	darllen am y brotest? (hi)
edrych ar y wefan? (hi)	edrych ar y rhaglen newydd? (hi)	meddwl am y penwythnos? (fe)	poeni am yfory? (fe)	gofyn am brisiau'r llyfrau? (nhw)
siarad am dy swydd di? (hi)	dweud wrth y teulu? (nhw)	meddwl am y Nadolig? (fe)	poeni am yr arholiad? (fe)	siarad am y bobl drws nesa? (nhw)
gwrando ar y gân newydd? (hi)	chwilio am dy allweddi di? (nhw)	poeni am y treigladau? (nhw)	meddwl am symud tŷ? (fe)	gwrando arnon ni? (chi)

â

Dw i'n siarad â fe.

I'm talking to him.

Dw i'n cytuno â fe.

I agree with him.

Dw i'n anghytuno â fe.

I disagree with him.

Dw i'n cwrdd â fe yfory.

I'm meeting him tomorrow.

Dw i'n briod â fe.

I'm married to him.

Ffeindiwch yr ateb:

1. Peidiwch â phoeni

a. wrth y staff

2. Gofynnais i gwestiwn

b. â chi

3. Cofiwch fi

c. ar y teledu

4. Dw i'n cytuno

ch. amdanyn nhw

5. Edrychais i

d. at bawb

6. Dwedais i

dd. iddo fe

Sgwrs

Crysau duon = *black shirts*, hefyd y Crysau Duon yw'r enw Cymraeg am dîm rygbi Seland Newydd yr *All Blacks*

Ffôn yn canu

Meinir: Helô?

Marc: Helô, cariad, dw i'n ffonio o'r gwaith. Mae newyddion cyffrous gyda fi.

Meinir: Gwych! Beth yw dy newyddion di, cariad?

Marc: Rhaid i fi fynd i Seland Newydd am dri mis gyda'r gwaith.

Meinir: Beth? Faint o bobl sy'n mynd?

Marc: Dim ond fi.

Meinir: Pryd rwy'ti'n mynd?

Marc: Ym mis Gorffennaf.

Meinir: Ond beth amdana i?

Marc: Byddi di'n iawn am dri mis.

Meinir: Beth am y plant?

Marc: Dw i ddim yn poeni amdany'n nhw, byddan nhw'n iawn.

Meinir: Ond sut byddwn ni'n siarad â ti?

Marc: Bydda i'n gallu siarad â chi drwy'r cyfrifiadur.

Meinir: Wel, byddwn ni'n edrych ymlaen at sgwrs gyda ti bob nos.

Marc: Ym...ie...wel, bydda i'n meddwl amdanoch chi yn yr haf yng Nghymru, achos bydd hi'n aeaf yn Seland Newydd!

Meinir: Ym, un funud!

Marc: Beth, cariad?

Meinir: Ydy Cymru yn mynd ar daith rygbi i Seland Newydd ym mis Gorffennaf?

(*saib*)

Marc: Ydyn nhw? Anghofiais i am y rygbi... wel, fallai bydda i'n gallu gweld un gêm a bydda i'n gallu prynu crysau duon i'r plant.

Meinir: Hy! Cofia fi at y Crysau Duon!

Marc: Cariad? Cariad?...

Gêm Arddodiaid

Lefel Sylfaen

Dechrau

Yn ôl i'r dechrau

dysgucymraeg.cymru
learnwelsh.cymru

'Dyn ni'n
dweud wrth
chi

Rwyt ti'n
sôn am
fi

Maen nhw'n
meddwl am
ti

Dw i'n edrych
ymlaen at
fe

Mae hi'n
mynd at
chi

Gofynnais i i
fe

Dw i'n
gwrando ar
fe

Dwedwch wrth
nhw

Sonoch
chi am
nhw

Dw i'n
ymddiheuro am
fe

Beth sy'n
bod ar
hi?

Anfonais i
lythyr at
fe

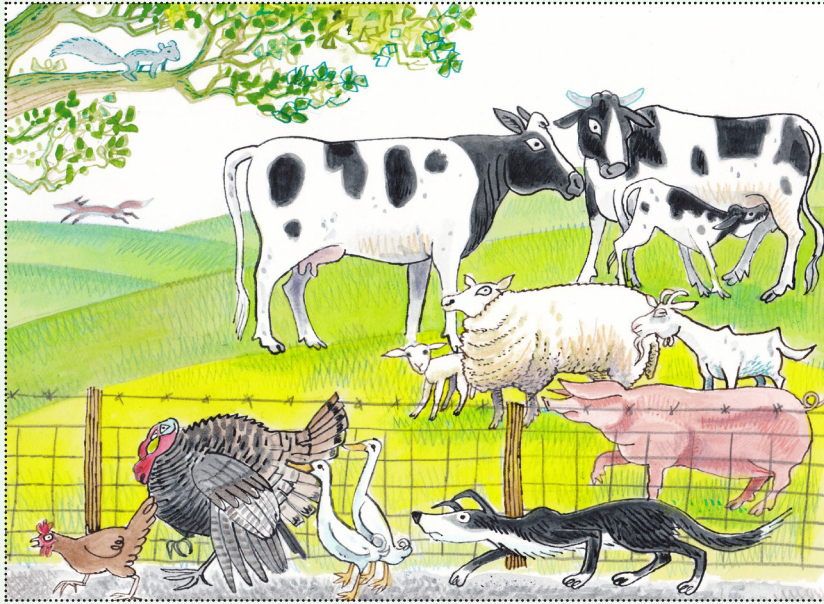
Siaradwch - Anifeiliaid

Gyda'ch partner, ysgrifennwch o leia ddeg gair ar y thema **anifeiliaid**.

Gyda'ch partner, ysgrifennwch enwau'r anifeiliaid anwes ger yr anifeiliaid.

- Oes anifail neu anifeiliaid anwes gyda chi?
- Fasech chi'n lico cael anifail anwes/anifail anwes arall?
- Oedd anifail/anifeiliaid anwes gyda chi pan o'ch chi'n blentyn?

Gyda'ch partner, ysgrifennwch enwau'r anifeiliaid fferm yma ger yr anifeiliaid.

- Dych chi'n byw ar fferm nawr?
- Dych chi'n nabod rhywun sy'n byw ar fferm?
- Dych chi wedi byw ar fferm?
- Oes rhywun yn eich teulu chi wedi byw ar fferm?
- Fasech chi'n hoffi byw ar fferm?

- Oes hoff anifail 'egsotig' gyda chi?
- Oes unrhyw anifail dych chi ddim yn hoffi?

'Anifail anwes' gan Emyr Davies

'Gawn ni anifail anwes?'
Y cwestiwn mawr ges i;
'Wel, cewch... dw i'n dad caredig...
Cewch fwji, cath neu gi.'

Edrychodd Twm ar Mari
Â llygaid mawr y plant.
Daeth ateb ar ôl eiliad:
'Dim diolch. Eliffant!'

Beth yw'r lluosog? Gweithiwch gyda'ch partner.

Anifail

cath

gwiwer

buwch

cwningen

ceiliog

eliffant

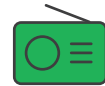
llwynog

teigr

Anifeiliaid

Nesa, ysgrifennwch ansoddair (*adjective*) i ddisgrifio pob anifail – yr unigol (*singular*) a'r lluosog (*plural*).

Robin Radio

a) Atebwch: Beth mae Robin yn ei wneud ar ddiwedd y rhaglen heddiw?

.....
Sut mae pobol yn cysylltu â rhaglen Robin?

.....
Ydy Robin eisiau siarad ag Alwen?

b) Gwrandewch am:

pobl arbennig iawn

very special people

y rhai sy'n gwranddo arnon ni

those who listen to us

rheid i chi gael rheswm

you must have a reason

c) Cyfieithwch:

This programme is about you. (chi) .....

You told us. (chi) .....

nothing interesting .....

Help llaw

1. **am** and **wrth** both conjugate:

am

amdana **i** (amdano i)
 amdana**at ti** (amdano ti)
 amdano **fe**
 amdani **hi**
 amdano**n ni**
 amdano**ch chi**
 amdano**yn nhw**

wrth

wrtho **i**
 wrtho**t ti**
 wrtho **fe**
 wrthi **hi**
 wrtho**n ni**
 wrtho**ch chi**
 wrtho**yn nhw**

2. **am** often means **about**:

e.e. poeni, siarad, cwyno, ysgrifennu, darllen, clywed, sôn.

Ond, dysgwch:	chwilio am	<i>to look for</i>
	anfon am	<i>to send for</i>
	talw am	<i>to pay for</i>
	aros am	<i>to wait for</i>

3. **â** does not conjugate:

â fi	â ni
â ti	â chi
â fe/hi	â nhw

4. Mae **â** yn troi yn **ag** o flaen llafariad (vowels):

cytuno **ag** Anwen
 siarad **ag** athro Dafydd
 cwrdd **ag** lfan

Uned 10 – Wnei di agor y ffenest?

Nod

Mynegi bwriad, cynnig gwneud rhywbeth a gofyn cymwynas

Expressing an intention, offering to do something and asking a favour

(gwnaf i, wnei di? gwnaiff e/hi, gwnawn ni, wnewch chi? gwnân nhw)

Geirfa

eitem(au)	<i>item(s)</i>
ffafr(au)	<i>favour(s)</i>
gôl (goliau)	<i>goal(s)</i>
gwawr	<i>dawn</i>
lawnt(iau)	<i>lawn(s)</i>
llaw (dwylo)	<i>hand(s)</i>

difetha	<i>to spoil</i>
benthyg	<i>to borrow, to lend</i>
ebostio	<i>to email</i>
gwrthod	<i>to refuse</i>
pobi	<i>to bake</i>
'strwyo	<i>to spoil</i>

clecs	<i>gossip</i>
creision	<i>crisps</i>
cwsmer(iaid)	<i>customer(s)</i>
emyn(au)	<i>hymn(s)</i>
twll (tyllau)	<i>hole(s)</i>

dawnus	<i>talented</i>
personol	<i>personal</i>
ysgafn	<i>light</i>

mwyr neu lai	<i>more or less</i>
materion cyfoes	<i>current affairs</i>

Geiriau pwysig i fi...

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Dych chi'n cofio?

Gwnes i'r coffi.

Dysgwch nawr:

Gwnaf i'r coffi.

I'll make the coffee.

Gwnaf i'r swper.

I'll make the supper.

Gwnaf i'r smwddio.

I'll do the ironing.

Gwnaf i'r siopa.

I'll do the shopping.

Yfory:

Gwnaf i godi am saith o'r gloch.

I will get up at seven o'clock.

Gwnaf i fwyta cinio am hanner dydd.

I will eat lunch at midday.

Gwnaf i goginio swper am chwech o'r gloch.

I will cook supper at six o'clock.

Gwnaf i edrych ar y teledu am naw o'r gloch.

I will watch television at nine o'clock.

Gwnaf i gysgu am ddeg o'r gloch.

I will sleep at ten o'clock.

Pryd gwnei di godi yfory?

When will you get up tomorrow?

Pryd gwnei di fwyta cinio yfory?

When will you eat lunch tomorrow?

Pryd gwnei di gysgu yfory?

When will you sleep tomorrow?

Pryd gwnei di edrych ar y teledu yfory?

When will you watch television tomorrow?

Enw	codi	bwyta cinio	cysgu

Wnaf i ddim codi'n gynnar yfory.

I won't get up early tomorrow.

Wnaf i ddim bwyta brechwast yfory.

I won't eat breakfast tomorrow.

Wnaf i ddim ebostio ffrind yfory.

I won't email a friend tomorrow.

Wnaf i ddim pobi teisen yfory.

I won't bake a cake tomorrow.

Wnei di helpu gyda'r gwaith?

Will you help with the work?

Wnei di dalu'r bil?

Will you pay the bill?

Wnei di roi lifft i fi?

Will you give me a lift?

Wnei di fenthyg dy gar di i fi?

Will you lend me your car?

Gwnaf (wrth gwrs). ✓

Na wnafl (mae'n flin gyda fi). ✗

benthyg £10 i fi?	codi'r plant o'r ysgol?	trefnu cyfarfod?
llenwi'r tanc petrol?	helpu yn y bore coffi?	prynu tocyn raffl?
siarad Cymraeg â fi?	smwddio'r dillad?	golchi'r llestri?
agor y llenni?	dawnsio gyda fi?	mynd â'r llyfr yn ôl i'r llyfrgell?
cario'r bocsi i fi?	gorffen y gwaith cartre i fi?	gwarchod y plant i fi?

Yn y ganolfan hamdden:

Gwnaiff Ceri chwarae criced.

Ceri will play cricket.

Gwnaiff Sam chwarae sboncen.

Sam will play squash.

Gwnaiff Nerys nofio.

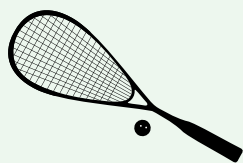
Nerys will swim.

Gwnaiff Jo ddysgu jiwdo.

Jo will learn judo.

Ceri

Sam

Nerys

Jo

Ar ôl y dosbarth:

Gwnawn ni yrru adre.	<i>We will drive home.</i>
Gwnawn ni gerdded adre.	<i>We will walk home.</i>
Gwnawn ni ymlacio.	<i>We will relax.</i>
Gwnawn ni goginio.	<i>We will cook.</i>

Beth wnewch chi nawr?	<i>What will you do now?</i>
Beth wnewch chi nesa?	<i>What will you do next?</i>
Beth wnewch chi yfory?	<i>What will you do tomorrow?</i>
Beth wnewch chi ar ôl y dosbarth?	<i>What will you do after class?</i>

Cyn y parti

Gwnân nhw ebostio pawb.	<i>They will email everyone.</i>
Gwnân nhw addurno'r ystafell.	<i>They will decorate the room.</i>
Gwnân nhw brynu anrheg.	<i>They will buy a present.</i>
Gwnân nhw bobî cacen.	<i>They will bake a cake.</i>

Rhaglenni Cymraeg y penwythnos:**Dydd Sadwrn**

Cân y Wawr	Eitemau am ffermio a natur, caneuon ysgafn
Mae gen i broblem	Cyngor Anti Mair
Tri brawd o Bontypridd	Drama drist
Rygbi, rygbi!	Rhaglen am dimau rygbi Cymru
Y Goliau i gyd	Pêl-droed yng Nghymru a gwledydd eraill
Newyddion	
Dysgwyr dawnus	Rhaglen am ddysgwyr a'u talentau arbennig
Noson Lawen iawn	Cerddoriaeth, comedi, eitemau ysgafn

Dydd Sul

Plant y Pentre	Opera sebon i blant
Cwis y Ganrif	Cwis am hanes Cymru a'r byd
Newyddion	
Bys ar y Pyls	Rhaglen materion cyfoes
Cegin Catrin	Coginio a chlecs
Gardd Gareth a Gwyn	O'r ardd arbennig ar lan y môr ger Aberystwyth
Emynau Cymru	Emynau ac eitemau lleol o gapeli ledled Cymru
Taclo'r Treigladau	Cwrs gramadeg Cymraeg ar y radio cyn cysgu

Holiadur**Beth wnest ti a beth wnei di?**

	Enw	Enw	Enw	Enw
dydd Sadwrn diwetha				
nos Sadwrn diwetha				
ddoe				
heno				
yfory				
dydd Sul nesa				

Ymarfer – Dilynwch y patrwm:

Dw i wedi colli fy ffôn.

Beth wnei di nawr?

Mae Mair yn ymddeol heddiw.

.....

Mae e wedi colli'r bws.

.....

Does dim trydan yn y tŷ.

.....

Mae pawb wedi cael y sac.

.....

Mae'r tiwtor ar streic.

.....

Ymarfer – Problemau! Beth sy'n bod? Dilynwch y patrwm:

Beth sy'n bod ar y car?

Wnaiff e ddim dechrau.

Beth sy'n bod ar y cyfrifiadur?

.....

Beth sy'n bod ar y tomatos?

.....

Beth sy'n bod ar y cwsmer?

.....

Beth sy'n bod ar y bachgen?

.....

Beth sy'n bod ar y tiwtor?

.....

Beth wnei di ym mis...?

canu carolau (I)	torri'r lawnt (Ch)	anfon cerdyn Santes Dwynwen (M)
mynd i'r Eisteddfod Genedlaethol (E)	chwarae tric ffŵl Ebrill (M)	gwneud dyn eira (M)
mynd i barti nos Galan (G)	mynd i Wimbledon (A)	mynd i barti Nadolig (M)
prynu wy Pasg (H)	nofio yn y môr (T)	dringo'r Wyddfa (Rh)

Gyda'ch partner, dilynwch y patrwm:

Wnaf i ddim canu carolau ym mis Ionawr, gwnaf i ganu carolau ym mis Rhagfyr.

Gwranddo

Mae'r ferch yn gofyn saith ffafr. Wnewch chi roi'r ffafrau yn eu trefn (*in order*)?

Mynd â hi i'r archfarchnad i siopa .....

Rhoi lifft adre iddi hi .....

Golchi ei ffrog .....

Benthyg ei hesgidiau hi .....

Rhoi lifft i Ceri .....

Rhoi lifft iddi hi i'r parti .....

Mynd â hi i'r peiriant twll yn y wal .....

Mae mam yn gwrthod gwneud un ffafr. Pa un? .....

Sut bydd mam yn golchi'r ffrog? .....

Sgwrs

Eryl: Helô Chris, sut wyt ti heddiw?

Chris: Iawn, diolch. Mae'n braf, on'd yw hi? Dych chi'n brysur?

Eryl: Wel, a dweud y gwir, 'dyn ni'n mynd i ffwrdd wythnos nesa am bythefnos.
'Dyn ni'n mynd i weld y mab yn Glasgow.

Chris: Braf iawn.

Eryl: Wnewch chi gadw llygad ar y tŷ i ni?

Chris: Gwnawn, wrth gwrs.

Eryl: Wnewch chi roi bwyd a dŵr i'r gath bob dydd?

Chris: Gwnaf, dim problem.

Eryl: A wnewch chi roi dŵr i'r tomatos os bydd hi'n boeth?

Chris: Wrth gwrs.

Eryl: Diolch yn fawr i chi. Gwnaf i ddod ag arheg yn ôl i chi, haggis efallai!

Siaradwch – Penwythnosau

Rhowch ✓ ar bwys pob gair sy'n wir am eich penwythnosau chi:

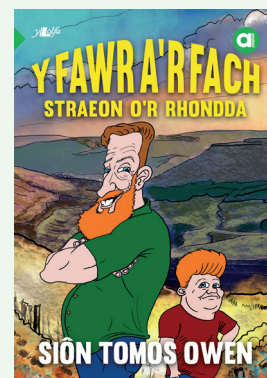
cysgu'n hwyr	brecwast yn y gwely	edrych ar y teledu
mynd ma's	gwyllo chwaraeon	siopa
gwneud gwaith tŷ	mynd ma's i fwyta	mynd i'r gwely'n hwyr

- Beth dych chi'n ei wneud dros y Sul fel arfer? Oes rhai pethau dych chi'n gwneud bob penwythnos? Dych chi'n mynd i eglwys/capel/mosg/synagog?
- Beth wnaethoch chi y penwythnos diwetha?
- Beth fyddwch chi'n wneud y penwythnos nesa?
- Beth mae'n rhaid i chi wneud ar benwythnosau, yn anffodus?
- Beth fasai eich penwythnos delfrydol/perffaith chi (heb aros dros nos rhywle)?

Dych chi nawr yn gallu darllen *Y Fawr a'r Fach* gan Siôn Tomos Owen. Dych chi'n gallu prynu'r llyfr yn eich siop Gymraeg leol neu ar www.gwales.com.

Y Sgiw
(Ynyswen)

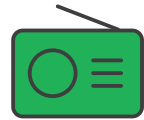
Es i i **Ysgol Gynradd** Gymraeg Ynyswen. Mae pump ysgol Gymraeg yn y Rhondda – Ynyswen, Bronllwyn, Bodringallt, Llwyncelyn a Llyn y Forwyn. Ynyswen oedd yr ysgol Gymraeg gyntaf i agor yn y cwm, yn 1950. Doedd dim llawer o blant yno ar y dechrau ac roedd rhaid i bobl weithio'n galed iawn i gael ysgol Gymraeg yma. Hefyd, dim ond plant gyda mam a thad yn siarad Cymraeg oedd yn cael mynd i'r ysgol Gymraeg newydd. Does dim rhaid i'r ddau siarad Cymraeg erbyn heddiw, diolch byth neu faswn i ddim wedi mynd i Ysgol Ynyswen o gwbl!

Y Sgiw – settle

Ysgol Gynradd – Primary School

Robin Radio

a) Atebwch:

Beth yw'r broblem yn y stiwdio heddiw?

.....

Pwy oedd yn canu ar y radio nos Sul diwetha?

.....

Beth wnaiff Llinos?

.....

b) Gwrandewch am:

wnewch chi ddim credu

you won't believe

y cyfarchion pen-blwydd

the birthday greetings

y ceisiadau

the requests

c) Cyfieithwch:

What will we do?

.....

Everyone likes gardening.

.....

People will phone in.

.....

Help llaw

1. Dysgwch amser dyfodol (*future*) **gwneud** – *to do/to make*

gwnaf i
gwnei di
gwnaiff e/hi

gwnawn ni.
gwnewch chi.
gwnân nhw.

Gwnaf i'r gwaith.
Gwnaf i'r coffi.

I'll do the work.
I'll make the coffee.

2. *Gwneud is widely used with verb nouns to create sentences in the future:*

Gwnaf i helpu.
Gwnaf i yrru.

I'll help.
I'll drive.

3. *Notice the difference in the two ways of expressing the future:*

Gwnaf i gerdded.
Bydda i'n cerdded yn Awstria.

I'll walk.
I'll be walking in Austria.

4. *The future tense of gwneud is also used to ask a favour:*

Wnei di yrru heno?
Wnewch chi yrru heno?

Gwnaf/Na wnaif.
Gwnaf/Na wnaif.

Eto, notice the difference:

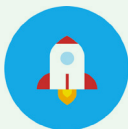
Wnewch chi yrru heno?
Fyddwch chi'n gyrru heno?

Will you drive tonight?
Will you be driving tonight?

5. *In statements, the future tense of gwneud is used to express a willingness to do something or to offer to do something (or not):*

Gwnaf i yrru.
Wnaif i ddim golchi'r llestri.

I'll drive. (I'm willing/offering to drive.)
I won't wash the dishes. (I'm not willing/offering to wash the dishes.)

Future Gwneud 1

Aux Future Gwneud

Uned 11 - Af i i'r dosbarth yfory

Nod

Trafod ble byddwch chi'n mynd yn y dyfodol *Discussing where you will go in the future* (af i, ei di, aiff e/hi, awn ni, ewch chi, â'n nhw).

Geirfa

cadair olwyn *wheelchair(s)*
(cadeiriau olwyn)

fferi(s) *ferry (ferries)*

lori(s) *lorry (lorries)*

rheilffordd *railway(s)*
(rheilffyrdd)

senedd *parliament*

noddi *to sponsor*

sawl *several*

coleg(au) *college(s)*

cwch (cychod) *boat(s)*

eli haul *suncream*

gorffennol *past*

hofrennydd *helicopter(s)*
(hofrenyddion)

maes (meysydd) *airport(s)*
awyr

opsiwn (opsiynau) *option(s)*

porthladd(oedd) *port(s)*

rhaeadr(au) *waterfall(s)*

tacsi(s) *taxi(s)*

tractor(au) *tractor(s)*

twnnel (twnelau) *tunnel(s)*

Geiriau pwysig i fi..

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Dych chi'n cofio?

Es i i'r dre ddoe.

Dysgwch nawr:

Af i i'r sinema yfory.

I'll go to the cinema tomorrow.

Af i i'r theatr yfory.

I'll go to the theatre tomorrow.

Af i i'r ganolfan hamdden yfory.

I'll go to the leisure centre tomorrow.

Af i i'r archfarchnad yfory.

I'll go to the supermarket tomorrow.

Neithiwr es i i'r gwely am ddeg o'r gloch. Heno af i i'r gwely am ddeg o'r gloch hefyd.

Ble ei di yr wythnos nesa?

Where will you go next week?

Ble ei di yfory?

Where will you go tomorrow?

Ble ewch chi yr wythnos nesa?

Where will you go next week?

Ble ewch chi yfory?

Where will you go tomorrow?

Af i i Gaerdydd.

I'll go to Cardiff.

Af i i nofio.

I'll go swimming.

Af i i chwarae golff.

I'll go to play golf.

Af i i siopa yn .....

I'll go shopping in .....

Holiadur – Ble ewch chi yr wythnos nesa?

Enw	Ble?	Sut?	Gyda phwy?	Pryd?

Aiff Sam i'r gwaith.

Sam will go to work.

Aiff Sam i'r dafarn.

Sam will go to the pub.

Aiff Sam i sgïo.

Sam will go skiing.

Aiff Sam adre.

Sam will go home.

Awn ni ddim adre ar ôl y dosbarth.

We won't go home after class.

Awn ni ddim i'r gwaith ar ôl y dosbarth.

We won't go to work after class.

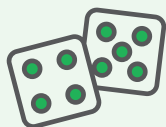
Ân nhw ddim i'r gwaith ar ôl y dosbarth.

They won't go to work after class.

Ân nhw ddim i'r dafarn ar ôl y dosbarth.

They won't go to the pub after class.

Os ewch chi i'r caffi,	gwnewch chi ddysgu llawer.
Os aiff hi ma's heb eli haul,	gwnei di weld ffilm dda.
Os aiff e i'r siop,	gwnawn ni barcio yng nghanol y ddinas.
Os af i i'r gwely'n hwyr heno,	gwnaiff hi losgi.
Os ân nhw i'r ganolfan hamdden,	wnaiff e ddim prynu dim byd neis.
Os ewch chi i'r cwis tafarn,	gwnaf i ddechrau coginio swper.
Os awn ni i'r gwaith,	gwnewch chi brynu paned o de a bara brith.
Os af i i'r gegin,	gwnân nhw chwarae sboncen.
Os ei di i'r sinema,	wnaf i ddim codi'n gynnar bore fory.
Os awn ni i Gaerdydd yn y car,	gwnawn ni weithio ar y cyfrifiadur.

1 – fi   2 – ti   3 – fe   4 – ni   5 – chi   6 – nhw

Dilynwch y patrwm:

Rhif 5: Os ewch chi i ....., gwnewch chi weld .....

Rhif 6: Os ân nhw i ....., gwnân nhw weld .....

Sgwrs

- Ceri:** Dw i'n cael pen-blwydd arbennig eleni...
- Eryl:** Wyt, wrth gwrs! Beth wyt ti eisiau ei wneud?
- Ceri:** Dw i eisiau mynd i Baris am y penwythnos!
- Eryl:** Gwych, sut awn ni?
- Ceri:** Wel, dw i wedi bod yn edrych ar yr opsiynau. Mae sawl ffordd yn bosib!
- Eryl:** Fel beth?
- Ceri:** 'Dyn ni'n gallu hedfan o'r maes awyr – dim ond £86 yw'r awyren.
- Eryl:** Ond bydd rhaid i ni yrru i'r maes awyr – ac mae parcio'n ddrud iawn yn y maes awyr!
- Ceri:** Wel, beth am fynd ar y fferi? £85.50 yw pris y car a'r fferi!
- Eryl:** Ond dw i'n mynd yn sâl ar y môr.
- Ceri:** Mae'n bosib mynd â'r car drwy'r twnnel ond mae'n costio dwbl y pris – £160!
- Eryl:** Mae Dover yn bell ta beth. Mae'n cymryd oriau i yrru drwy Loegr, a mynd heibio Llundain! Ych a fi! Beth am y trê'n?
- Ceri:** Wel, mae'r trê'n o Lundain yn £109 yr un, a basai rhaid i ni gael trê'n i Lundain wrth gwrs.
- Eryl:** Mae'r bws yn rhad.
- Ceri:** Ydy, ond basai'r bws yn cymryd amser hir iawn. Basai rhaid i ni adael tua chwech o'r gloch y bore a chyrraedd yn y nos! Dim diolch!
- Eryl:** A dweud y gwir, dw i'n meddwl bod Ynys Enlli yn braf iawn ym mis Tachwedd!

- Tasech chi'n cael cynnig mynd i Baris am y penwythnos (a fasai dim rhaid i chi dalu), sut basech chi'n teithio yno?
- Tasech chi'n trefnu trip i Lundain, sut basech chi'n mynd?
- Beth fasech chi'n hoffi ei weld yn Mharis?
- Beth fasech chi'n hoffi ei weld yn Llundain?

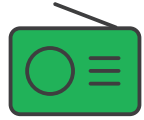

Siaradwch - Teithio

- Sut daethoch chi i'r dosbarth? Sut oedd y daith?
- Sut dych chi'n hoffi teithio?
- Dych chi'n gyrru car?
- Dych chi'n hoffi gyrru ar draffordd neu ar ffyrdd yn y wlad?
- Dych chi'n hoffi mynd ar awyren? Pryd aethoch chi ar awyren ddiwetha? I ble?
- Dych chi'n hoffi mynd ar drên? Pryd aethoch chi ar drên ddiwetha? I ble?
- Pryd ewch chi ar drên neu awyren nesa?
- Pryd aethoch chi ar fws ddiwetha?
- Pryd aethoch chi ar long neu fferi ddiwetha?
- Dych chi neu o'ch chi'n gyrru yn eich gwaith chi? (e.e. lori, tacsî, tractor)
- Sut o'ch chi'n mynd i'r ysgol pan o'ch chi'n blentyn?

Robin Radio

a) Atebwch:

I bwy mae Mair wedi bod yn codi arian?

.....

I bwy bydd Mair yn codi arian y tro nesa?

.....

Ble mae'r tudalen 'Rhoi i Redwyr'?

.....

b) Gwrandewch am:

Diolch am y gwahoddiad.
y degfed tro
os ca i ddweud ...

*Thank you for the invitation.
the tenth time
if I may say so ...*

c) Cyfieithwch:

The Eisteddfod is in our county.

.....

How can we sponsor you?

.....

Thank you for the opportunity.

.....

Help llaw

Dysgwch ddyfodol (*future tense*) **mynd**:

af i

awn ni

af i ddim

awn ni ddim

ei di

ewch chi

ei di ddim

ewch chi ddim

aiff e/hi

ân nhw

aiff e/hi ddim

ân nhw ddim

Uned 12 – Caf i dost i frecwast yfory. Gaf i dost, os gweli di'n dda?

Nod

Gofyn am ganiatâd a'i roi *Asking for and giving permission*
(caf i, cei di, caiff e/hi, cawn ni, cewch chi, cân nhw)

Geirfa

Gwlad Groeg	<i>Greece</i>
sgrin (sgriniau)	<i>screen(s)</i>
technoleg	<i>technology</i>

copio	<i>to copy</i>
diffodd	<i>to switch off</i>
disgwyl	<i>to expect</i>
esbonio	<i>to explain</i>
trydar	<i>to tweet; to twitter</i>
ysmygu	<i>to smoke</i>

hyderus	<i>confident</i>
tywyll	<i>dark</i>

bwystfil(od)	<i>monster(s)</i>
cigydd(ion)	<i>butcher(s)</i>
y cyfryngau cymdeithasol	<i>social media</i>
cytundeb(au)	<i>contract(s)</i>
grawnfwyd(ydd)	<i>cereal(s)</i>
grawnffrwyth	<i>grapefruit</i>
llonydd	<i>peace and quiet</i>
tŵr (tyrau)	<i>tower(s)</i>

hyn	<i>this</i>
ar fy mhen fy hun	<i>on my own</i>

Geiriau pwysig i fi...

.....	.....
.....	.....
.....	.....

Dych chi'n cofio?

Ces i dost i frechwast.

Dysgwch nawr:

Caf i uwd i frechwast yfory. *I'll have porridge for breakfast tomorrow.*

Caf i ffrwythau i frechwast. *I'll have fruit for breakfast.*

Caf i wŷy i frechwast. *I'll have an egg for breakfast.*

Caf i dost i frechwast. *I'll have toast for breakfast.*

Beth gei di i frechwast? *What will you have for breakfast?*

Beth gei di i ginio? *What will you have for lunch?*

Beth gewch chi i ginio? *What will you have for lunch?*

Beth gewch chi i swper? *What will you have for supper?*

Yfory...

Enw				
brechwast				
cinio				
swper				

Caiff Huw dost i frechwast.

Huw will have toast for breakfast.

Caiff Huw frechdan i ginio.

Huw will have a sandwich for lunch.

Caiff Huw fwyd Eidalaid i swper.

Huw will have Italian food for supper.

Beth gaiff Huw?

What will Huw have?

Cawn ni amser cyffrous yn y gêm griced.

We'll have an exciting time in the cricket game.

Cawn ni amser gwych yn Iwerddon.

We will have a great time in Ireland.

Cân nhw amser diddorol yn Amsterdam.

They'll have an interesting time in Amsterdam.

Cân nhw amser tawel ar Ynys Enlli.

They'll have a quiet time on Bardsey Island.

Gyda'ch partner – Dilynwch y patrwm:

Aiff Gwyn i Gaerffili.
 Gwnaiff e weld y castell.
 Caiff e gaws i fwyta.
 Caiff e baned o de i yfed.

	Lle	Gweld	Bwyd	Diod
A – Tom	Tokyo	kimonos	sushi	sake
2 – Nesta	Napoli	Vesuvius	pitsa	capuccino
3 – Helen	Hong Kong	marchnad stryd	dim sum	te gwyrdd
4 – Idris	India	Taj Mahal	cyrri	te chai masala
5 – Mair	Madrid	fflamenco	tapas	gwin Rioja
6 – Sara	Sydney	Y Tŷ Opera	barbeciw	lager
7 – Matt	Moscow	Y Kremlin	stroganoff	fodca
8 – Iwan	Inverness	bwystfil Loch Ness	hagis	wisgi
9 – Prys	Paris	Y <i>Mona Lisa</i>	croissant	siampên
10 – Bethan	Berlin	Wal Berlin	sauerkraut	cwrw
Jac – Jac	Jamaica	grwpiau rege	cyrri gafr	coctêl
Brenhines – Liz	Llundain	Tŵr Llundain	te prynhawn	te
Brenin – Wil	Gwlad Groeg	Y Parthenon	moussaka	ouzo

Chaf i ddim post heddiw.	<i>I won't get any post today.</i>
Chaf i ddim ebost heno.	<i>I won't get an email tonight.</i>
Chaf i ddim llythyr yfory.	<i>I won't get a letter tomorrow.</i>
Chaf i ddim byd.	<i>I won't get anything.</i>

- 1 - Af i i'r siop fara ond chaf i ddim bara brith.
- 2 - Ei di i'r sinema ond chei di ddim popcorn.
- 3 - Aiff e i'r siop lysiau ond chaiff e ddim moron.
- 4 - Awn ni i'r swyddfa bost ond chawn ni ddim arian.
- 5 - Ewch chi i'r traeth ond chewch chi ddim lliw haul.
- 6 - Ân nhw i'r siop ddillad ond chân nhw ddim bargen.

Dych chi'n cofio?

Gaf i <u>ffôn</u> newydd?	Cei/Na chei.
Gaf i fenthyg <u>arian</u> ?	Cewch/Na chewch.

Dysgwch nawr:

Gawn ni air?	Cewch.	<i>May we have a word?</i>	Yes.
Gawn ni ddiffodd y golau?	Cewch.	<i>May we switch off the light?</i>	Yes.
Gawn ni lonydd?	Na chewch.	<i>Can we have peace and quiet?</i>	No.
Gawn ni drafod hyn?	Na chewch.	<i>Can we discuss this?</i>	No.

Llongau rhyfel

defnyddio eich ffôn chi?	copïo dy waith cartref di?	benthyg ugain punt?	eich helpu chi?	agor y drws?
benthyg dy gar di?	liffi i'r Sadwrn Siarad?	benthyg dy eiriadur di?	mynd i gael coffi?	dod i'r parti heno?
chwarae golff gyda ti dydd Sul?	eich ffonio chi heno?	parcio wrth y dosbarth?	siarad Cymraeg â chi?	mynd i'r dafarn gyda ti nos Sadwrn?
cau'r ffenest?	benthyg dy lyfr di?	gadael yn gynnar?	siarad Saesneg yn y dosbarth?	ysmygu yma?
rhoi liffi i chi?	dod i'r dosbarth yn hwyr yr wythnos nesa?	gweld dy ffeil di?	diffodd y golau?	rhoi neges i'r tiwtor?

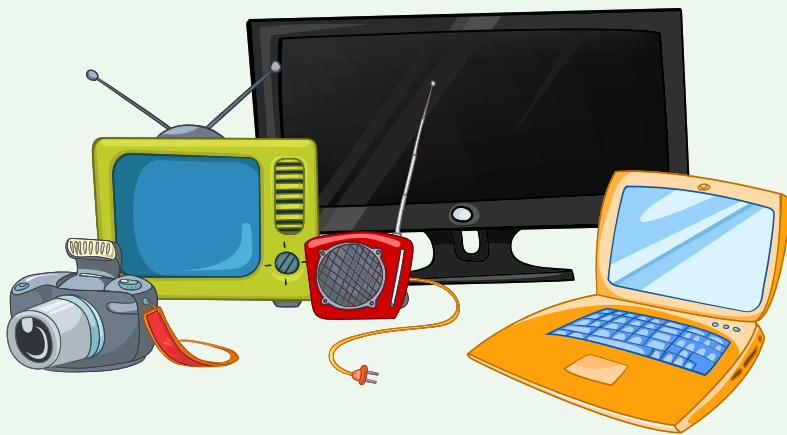
Sgwrs

Person y siop:	Gaf i helpu?
Cwsmer:	Cewch. Gaf i air gyda chi am y ffôn 'ma?
Person y siop:	Cewch, wrth gwrs.
Cwsmer:	Prynais i'r ffôn dau fis yn ôl yn y siop yma. Dyw e ddim yn gweithio o gwbl erbyn hyn. Roedd e'n ddrud iawn a dw i'n talu llawer am y cytundeb.
Person y siop:	Beth yw'r broblem?
Cwsmer:	Mae'r sgrin yn dywyll pan dw i'n tecstio, a dw i ddim yn gallu clywed y llais pan mae rhywun yn ffonio.
Person y siop:	Dw i'n gweld.
Cwsmer:	Mae e'n gwneud sŵn "ping" pan dw i ddim yn disgwyl clywed "ping".
Person y siop:	Gaf i weld y ffôn?
Cwsmer:	Cewch, wrth gwrs. Dyma chi.
Person y siop:	Dych chi wedi trio diffodd y ffôn?
Cwsmer:	Ym... ydw, wrth gwrs...
Person y siop:	Gaf i wneud?
Cwsmer:	Cewch. ("ping")

- Person y siop:** Dyma chi. Mae popeth yn iawn nawr.
- Cwsmer:** Diolch.
- Person y siop:** Gaf i helpu gyda rhywbeth arall? Gaf i esbonio'r ffôn yn iawn i chi?
- Cwsmer:** Dim diolch. Dw i'n deall popeth nawr. Hwyl!
- Person y siop:** Hwyl! ... Tan y tro nesa!

Siaradwch - Technoleg

Nodwch o leia 6 gair fydd yn eich helpu chi i siarad am dechnoleg:

Sgwrs

- A:** Dych chi'n hoffi defnyddio technoleg?
- B:** Ydw, mae diddordeb gyda fi mewn technoleg.
- A:** Oes llawer o bethau technolegol gyda chi?
- B:** Oes, mae ffôn newydd gyda fi.
- A:** Oedd y ffôn yn ddrud?
- B:** Oedd, ond roedd e'n werth pob ceiniog.
- A:** Gaf i fenthyg eich ffôn chi?
- B:** Na chewch wir, mae e'n rhy ddrud! Beth tasech chi'n torri'r ffôn?
- A:** Bydda i'n ofalus iawn...

- Pa dechnoleg dych chi'n defnyddio bob dydd?
- Dych chi'n dda/hyderus gyda thechnoleg?
- Dych chi'n hoffi defnyddio'r cyfryngau cymdeithasol?
- Dych chi'n defnyddio technoleg i ddysgu Cymraeg?
- Sut dych chi'n gwyllo rhaglenni teledu?

'Technoleg' gan Emyr Davies

Pan fydda i'n hen ofnadwy
A'r teulu wedi mynd,
Dw i'n gwybod erbyn hynny –
Y we fydd yma'n ffrind.

A bydda i'n dweud 'Alexa...
Dw i eisiau cwrw nawr!
A bydd hi'n mynd i'r oergell –
Dw i'n edrych 'mlaen yn fawr.

Bydd hi'n glanhau'r carpedi,
Bydd hi'n cael bwyd o'r siop,
A bydd hi'n galw'r meddyg
Pan fydda i ar stop.

Robin Radio

a) Atebwch:

Beth oedd y broblem gyda *sat nav* Catrin?

.....

Beth oedd y broblem gyda ffôn Catrin?

.....

Cafodd Catrin gyfweiliad am swydd. Beth oedd y swydd?

.....

b) Gwrandewch am:

Sut hwyl gest ti?
Mae'n gas gyda fi dechnoleg.
Gobeithio cei di well lwc y tro nesa.

How did you get on?
I hate technology.
I hope you get better luck next time.

c) **Cyfieithwch:***May I ask why?* .....*My sat nav doesn't work in a storm.* .....*I didn't have a signal.* .....**Help llaw**1. **Dysgwch:**

caf i	cawn ni
cei di	cewch chi
caiff e/hi	cân nhw

2. *The verb **cael** has two functions. It firstly means 'to have' or 'to get':*Caiff e gawl. – *He'll have soup.**However, it is also used to ask for permission:*Gaf i fynd i'r parti? *May I go to the party?*(Mae treigladd meddal yn y cwestiwn – Caf i > **Gaf i?**)3. *Notice the treigladd llaes following na – na **chei**. Hefyd, mae treigladd llaes yn y frawddeg negyddol:*Caiff e amser da. **Chaiff** e ddim amser da.4. *As in the past tense, mae treigladd meddal after a short form verb:*tost = Ces i **dost**./Caf i **dost**. coffi = Ces i **goffi**./Caf i **goffi**.5. Byddwch chi'n gweld **Gaf i?** a **Ga i?**

Uned 13 – Un flwyddyn, dwy flynedd, tair blynedd

Nod

Trafod cyfnodau o amser *Discussing periods of time*

Geirfa

gradd(au)	<i>degree(s)</i>
iaith (ieithoedd)	<i>language(s)</i>
myfyrwraig	<i>student</i>
sgwrs (sgyrsiau)	<i>conversation(s)</i>
Y Swistir	<i>Switzerland</i>
treth(i)	<i>tax(es)</i>

datblygu *to develop*

Almaeneg	<i>German</i>
lleol	<i>local</i>
rhugl	<i>fluent</i>
yn ymyl	<i>near</i>

cyfreithiwr (cyfreithwyr)	<i>solicitor(s)</i>
eiliad(au)	<i>second(s)</i>
Eryri	<i>Snowdonia</i>
glanhäwr (glanhawyr)	<i>cleaner(s)</i>
glöwr (glowyr)	<i>miner(s)</i>
milfeddyg(on)	<i>vet(s)</i>
myfyriwr (myfyrwyr)	<i>student(s)</i>
peiriannydd (peirianwyr)	<i>engineer(s)</i>
plymwr (plymwyr)	<i>plumber(s)</i>
presennol	<i>(the) present</i>

Geiriau pwysig i fi...

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Enw	Yn wreiddiol	Byw nawr

Dysgwch:

un flwyddyn

chwe blynedd

dwy flynedd

saith mlynedd

tair blynedd

wyth mlynedd

pedair blynedd

naw mlynedd

pum mlynedd

deg mlynedd

Dw i'n byw yn yr ardal ers blwyddyn.

I have been living in the area for a year.

Dw i'n byw yn yr ardal ers dwy flynedd.

I have been living in the area for two years.

Dw i'n byw yn yr ardal ers tair blynedd.

I have been living in the area for three years.

Dw i'n byw yn yr ardal ers blynnyddoedd.

I have been living in the area for years.

Ers faint rwyd ti'n byw yn yr ardal?	<i>How long have you been living in the area?</i>
Ers faint rwyd ti'n dysgu Cymraeg?	<i>How long have you been learning Welsh?</i>
Ers faint dych chi'n gyrru car?	<i>How long have you been driving?</i>
Ers faint dych chi'n gweithio?	<i>How long have you been working?</i>

yr ysgol gynradd - Ro'n i yno am saith mlynedd.	<i>I was there for seven years.</i>
yr ysgol uwchradd - Roedd Rhys yno am saith mlynedd.	<i>Rhys was there for seven years.</i>
y coleg - Roedd Carys yno am ddwy flynedd.	<i>Carys was there for two years.</i>
y brifysgol - Roedd y plant yno am flynyddoedd.	<i>The children were there for years.</i>

Am faint ro't ti'n byw yn Llanelli?	<i>How long did you live in Llanelli for?</i>
Am faint ro'ch chi'n byw yn Aberteifi?	<i>How long did you live in Cardigan for?</i>
Am faint roedd Marc yn byw ym Merthyr?	<i>How long did Marc live in Merthyr for?</i>
Am faint roedd Cari yn byw yng Nghaerdydd?	<i>How long did Cari live in Cardiff for?</i>

	Dewi	Dona
1980–1985	Wrecsam	Y Rhyl
1985–1988	Abertawe	Y Rhyl
1988–1989	Abertawe	Bethesda
1989–1997	Treorci	Caernarfon
1997–2007	Glyn Nedd	Caernarfon
2007–2009	Pontypridd	Caernarfon
2009–2014	Caerdydd	Machynlleth
2014–2016	Caerdydd	Caerdydd
2016–presennol	Aberystwyth	Aberystwyth

Prynais i gar newydd bedair blynedd yn ôl.

I bought a new car four years ago.

Ces i swydd newydd bum mlynedd yn ôl.

I got a new job five years ago.

Symudais i dŷ chwe blynedd yn ôl.

I moved house six years ago.

Gadawais i'r ysgol dri deg mlynedd yn ôl.

I left school thirty years ago.

Ennill y loteri

Enillon ni'r loteri bum mlynedd yn ôl.

Ymddeolon ni bum mlynedd yn ôl.

Prynon ni dŷ mawr iawn bedair blynedd yn ôl.

Aethon ni ar wyliau drud dair blynedd yn ôl.

Aethon ni'n ôl i'r gwaith ddwy flynedd yn ôl.

Faint o'r dosbarth oedd yn byw yn yr un tŷ?

	dyfalu	ateb
llynedd?		
ddwy flynedd yn ôl?		
dair blynedd yn ôl?		
bedair blynedd yn ôl?		
bum mlynedd yn ôl?		
chwe blynedd yn ôl?		
ddeg mlynedd yn ôl?		
ugain mlynedd yn ôl?		

Beth o't ti'n wneud...?

Enw	llynedd	bum mlynedd yn ôl	ddeg mlynedd yn ôl	ugain mlynedd yn ôl
tiwtor				
fi				

Darllen a siarad

Mae eich canolfan chi'n chwilio am diwtor newydd. I bwy fasech chi'n rhoi'r swydd? Darllenwch ac yna siaradwch.

Claudine dw i. Dw i'n dod o'r Swistir yn wreiddiol felly dw i'n siarad Ffrangeg ac Eidaleg, a thipyn bach o Almaeneg. Symudais i i Gymru ddeg mlynedd yn ôl i weithio mewn canolfan ddringo. Mae plentyn tair oed gyda fi sy'n mynd i'r ysgol feithrin Gymraeg yn y pentre. Dw i wedi dysgu Cymraeg yn rhugl mewn dosbarth ond dw i'n siarad Ffrangeg â Juliette, fy merch, yn y tŷ. Dw i eisiau bod yn diwtor achos dw i'n hoffi ieithoedd yn fawr a dw i wedi mwynhau pob eiliad o'r gwersi Cymraeg!

Sara dw i. Dw i'n byw yn Abercastell ers deg mlynedd ond ces i fy ngeni yng Nghaerdydd. Ro'n i'n fyfyrwraig ym Mhrifysgol Abertawe ble ces i radd dosbarth cyntaf yn y Gymraeg. Gwnes i gwrs ymarfer dysgu wedyn ym Mangor i ddysgu plant bach. Dw i'n gweithio i'r cyngor lleol ers blwyddyn. Ond dw i ddim eisiau gweithio mewn swyddfa, dw i eisiau dysgu Cymraeg i bobl.

Dafydd dw i. Cyfreithiwr wedi ymddeol dw i. Ymddeolais i bedair blynedd yn ôl – yn gynnar wrth gwrs! Dw i ddim wedi dysgu Cymraeg i neb ond dw i'n trefnu cwis a sesiwn sgwrs yn y dafarn leol bob mis i ddysgwyr. Dw i'n dod o'r ardal yma'n wreiddiol. Dw i'n meddwl bod dysgwyr yn hoffi cael tiwtor sy'n byw'n lleol.

I bwy fasech chi'n rhoi'r swydd?

.....

Pam? .....

.....

Gyda'ch partner, ailysgrifennwch baragraff 1: Claudine yw hi.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Gwranddo

Cyfweliad am swydd

1. Am faint roedd Mrs Roberts yn byw yn Llundain? .....
2. Ers faint mae hi'n byw yn yr ardal?.....
3. Pryd dechreuodd hi ddysgu Cymraeg?.....
4. Pryd bydd hi'n gallu cael y swydd (efallai)? .....

Sgwrs

Hywel: Wel, wel, Mari, sut wyt ti ers oesoedd?

Mari: Helô, Hywel, dw i'n dda iawn. Wyt ti wedi symud o Gaerdydd?

Hywel: Ydw, gyda'r teulu.

Mari: Ble dych chi'n byw erbyn hyn?

Hywel: 'Dyn ni'n byw yn ymyl Machynlleth. Mae swydd gyda fi yn Aberystwyth.

Mari: Ers pryd?

Hywel: Symudon ni ddwy flynedd yn ôl. Mae'r amser wedi hedfan.

Mari: Dych chi wedi setlo?

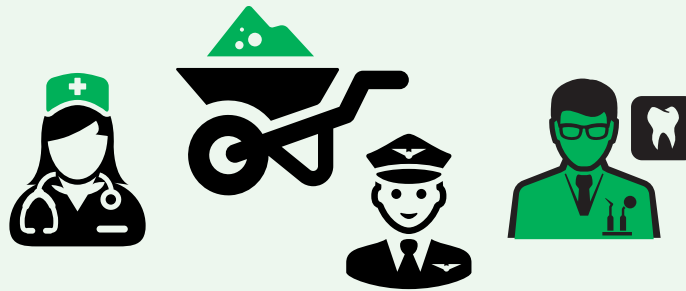
Hywel: Ydyn, ro'n ni'n byw yn Birmingham am dair blynedd cyn Caerdydd felly mae byw yng nghefn gwlad yn braf iawn. Ble dych chi'n byw erbyn hyn?

Mari: Dw i'n dal i fyw yng Nghaerdydd; a dweud y gwir, faswn i ddim yn hoffi byw yn y wlad.

Siaradwch - Gwaith

Ysgrifennwch o leia 10 gair ar y thema Gwaith (eich gwaith chi eich hun neu waith pobl eraill):

- Beth yw'ch gwaith chi? / Beth oedd eich swydd ddiwetha chi?
- Ers faint dych chi'n gwneud y gwaith yma? Am faint ro'ch chi yn eich swydd ddiwetha chi?
- Beth oedd eich swydd gynta chi?
- Beth dych chi/o'ch chi'n hoffi am eich gwaith?
- Beth dych chi/do'ch chi ddim yn hoffi am eich gwaith?
- Oedd swydd gyda chi pan o'ch chi yn yr ysgol?
- Edrychwch ar y swyddi yma. Gyda'ch partner, trafodwch pa swydd basech chi'n hoffi ei gwneud, pa swydd fasech chi ddim yn hoffi ei gwneud.

tiwtor Cymraeg

deintydd

garddwr

milfeddyg

peilot

glöwr

plymwr

glanhäwr

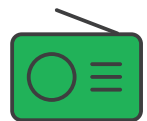
athro gyrru

nyrs

peiriannydd

actor

Robin Radio

a) Atebwch:

Pwy oedd yn siarad Cymraeg â Llinos? .....

Ble bydd Llinos ym mis Medi? .....

Beth fydd yn digwydd mewn pum mlynedd? .....

b) Gwrandewch am:

Dw i'n eich clywed chi'n gofyn.

I hear you ask.

Mae hi'n ganol nos.

It's the middle of the night.

siwrne saff

safe journey

c) **Cyfieithwch:***I moved twenty years ago.* .....*She speaks Welsh fluently.* .....*We have come to Wales for a month.* .....**Help llaw**

1. 'Dyn ni'n defnyddio **blynedd** ar ôl rhif, ond dim ar ôl **un**:

un flwyddyn	chwe blynedd
dwy flynedd	saith mlynedd
tair blynedd	wyth mlynedd
pedair blynedd	naw mlynedd
pum mlynedd	deg mlynedd

The mutations look complicated but follow the common principles:

*Singular feminine nouns always mutate following **un** – un **ferch** (blwyddyn is a singular feminine noun).*

Dau and **dwy** always cause a treigladd meddal – dau **fab**, dwy **ferch**

Tair and **pedair** never cause a mutation – tair **punt**, pedair **punt**

*Some like to remember the following to help them remember the mutation pattern: **fish fingers**, **baked beans**, **more bread**, **mmmm!** (the first letter of each word is the same as the mutation!)*

2. Notice how **pump** becomes **pum** and **chwech** becomes **chwe** before the word **blynedd** and other nouns.

pum mlynedd   chwe blynedd

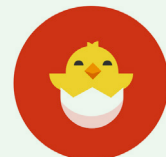
3. We use **ers** when the action/activity is ongoing. We also use the present tense, which is different to English. Does dim treigladd ar ôl **ers**:

Dw i'n byw yng Nghaerdydd **ers** dwy flynedd.

We use **am** when the action/activity referred to is completed and in the past. Mae **treigladd meddal** ar ôl **am**:

Ro'n i'n byw yng Nghaerdydd **am** ddwy flynedd.

4. Ar ôl 10, it is easier to say XX **o flynyddoedd** (of years), e.e. tri deg saith o flynyddoedd.

Duration

Uned 14 – Adolygu ac ymestyn

Nod

Adolygu unedau 7–13 – Trefnu mynd i ddigwyddiadau *Arranging to go to events*

Geirfa

calon(nau)	<i>heart(s)</i>
cantores(au)	<i>female singer(s)</i>
dawns(feydd)	<i>dance(s)</i>
gwisg(oedd)	<i>uniform(s), costume(s)</i>
santes(au)	<i>saint(s)</i>

bwcio	<i>to book</i>
gweddïo	<i>to pray</i>
gwylltio	<i>to lose one's temper</i>
lliwio	<i>to colour</i>

creulon	<i>cruel</i>
rhesymol	<i>reasonable</i>
unig	<i>lonely</i>

bardd (beirdd)	<i>poet(s)</i>
bedd(au)	<i>grave(s)</i>
canwr (cantorion)	<i>singer(s)</i>
cwt (cytiau)	<i>hut(s)</i>
ffŵl (ffyliaid)	<i>fool(s)</i>
grŵp (grwpiau)	<i>group(s)</i>
Norman(iaid)	<i>Norman(s)</i>
sant (saint)	<i>saint(s)</i>
teithiwr (teithwyr)	<i>traveller(s)</i>
twrci	<i>turkey</i>
tywod	<i>sand</i>
ymwelydd (ymwelwyr)	<i>tourist(s), visitor(s)</i>

gwisg ffansi	<i>fancy dress</i>
Noswyl Nadolig	<i>Christmas Eve</i>
sef	<i>i.e. (that is)</i>
yn ystod	<i>during</i>

Geiriau pwysig i fi...

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Gêm o gardiau

				
A	Ers faint dych chi'n dysgu Cymraeg?	Ble ewch chi ar wyliau nesa?	Ers faint dych chi'n byw yn eich tŷ chi?	Pwy ffoniaist ti ddiwetha?
2	Pryd aethoch chi ar drên ddiwetha?	Dych chi'n defnyddio cyfrifiadur?	Fasech chi'n hoffi bod yn diwtor Cymraeg?	Beth gewch chi i frecwast yfory?
3	Beth wnewch chi fwyta dydd Nadolig?	Beth oedd eich swydd gynta chi?	Dych chi'n mwynhau hedfan?	Pryd gwnewch chi brynu car newydd?
4	Pryd gwnewch chi godi yfory?	Gyda phwy gwnewch chi siarad Cymraeg yr wythnos nesa?	Oes hoff anifail 'egsotig' gyda chi?	Gyda phwy cewch chi baned nesa?
5	Pryd aethoch chi ar fws ddiwetha?	Dych chi'n gyrru car?	Ers faint dych chi'n byw yn yr ardal yma?	Am faint o'r gloch ewch chi i'r gwely heno?
6	Sut ewch chi ar wyliau nesa?	Fasech chi'n hoffi bod yn filfeddyg?	Oedd anifail anwes gyda chi pan o'ch chi'n blentyn?	Beth yw'ch hoff lyfr chi?
7	Dych chi'n mwynhau defnyddio'r cyfryngau cymdeithasol?	Pan gewch chi baned nesa, beth gewch chi?	Dych chi'n bwyta llawer o siocled?	Beth yw'ch hoff raglen gomedi chi?
8	Pryd aethoch chi i'r sinema ddiwetha?	Ble gwnewch chi eich siopa Nadolig?	Beth dych chi'n ei feddwl o griced?	Ble ewch chi ar ôl y dosbarth?
9	Ble ewch chi mis Awst nesa?	Beth gewch chi i ginio dydd Sul?	Pryd ewch chi i ffwrdd dros nos nesa?	Beth dych chi'n ei feddwl o operâu sebon?
10	Oes ffilm yn y sinema fasech chi'n hoffi ei gweld?	Sut ewch chi adre o'r dosbarth?	Oes ofn rhywbeth arnoch chi?	Fyddwch chi'n anfon ebost at rywun heddiw?
Jac	Beth wnewch chi yfory?	Beth yw'ch hoff ffilm chi?	O'ch chi'n hoffi darllen pan o'ch chi'n blentyn?	Oes anifail anwes gyda chi?
Brenhines	Dych chi'n hoffi gwrandao ar y radio yn y car?	Ble ewch chi i siopa nesa?	Beth wnewch chi y penwythnos nesa?	Beth wnewch chi wylïo ar y teledu dros y penwythnos?
Brenin	Beth wnaethoch chi y penwythnos diwetha?	Beth wnewch chi dydd Sul?	Oes chwaraeon ar y teledu ar hyn o bryd?	Beth wnewch chi ddarllen dros y penwythnos?

Adolygu – Beth yw'r cwestiwn?

.....?	Gwnaf i godi am saith o'r gloch.
.....?	Gwnaf i bobi cacen ar ôl y dosbarth.
.....?	Af i i'r sinema yfory.
.....?	Caf i uwd i frecwast yfory.

Cael

Gaf i gau'r ffenest?	Cei, wrth gwrs. Mae hi'n oer yma.
Gaiff e gau'r ffenest?	Caiff, wrth gwrs. Mae hi'n oer yma.
Gawn ni gau'r ffenest?	Cewch, wrth gwrs. Mae hi'n oer yma.
Gân nhw gau'r ffenest?	Cân, wrth gwrs. Mae hi'n oer yma.
Gaf i gau'r ffenest?	Na chei, mae'n flin gyda fi. Mae hi'n dwym yma.
Gaiff hi gau'r ffenest?	Na chaiff, mae'n flin gyda fi. Mae hi'n dwym yma.
Gawn ni gau'r ffenest?	Na chewch, mae'n flin gyda fi. Mae hi'n dwym yma.
Gân nhw gau'r ffenest?	Na chân, mae'n flin gyda fi. Mae hi'n dwym yma.

Cysylltwch y cwestiynau â'r atebion cywir.

Yn y tŷ

Gaf i addurno fy ystafell wely i?	Na chaiff, mae'n flin gyda fi. Mae hi yn y gwaith.
Gaiff Dafydd ddod i fy mharti i?	Cewch, wrth gwrs. Mae'r tywydd yn braf.
Gaiff Anti Mair roi lifft i fi?	Na chewch. Rhaid i chi wneud eich gwaith cartref chi.
Gaf i wario fy arian poced i heddiw?	Caiff, wrth gwrs. Gwnaf i ffonio ei fam e.
Gaf i liwio gyda fy mhensiliau newydd i?	Na chei, 'dyn ni ddim yn mynd i'r dre heddiw.
Gaiff Jac a fi fynd i'r parc?	Cei, wrth gwrs. Mae paent yn y garej.
Gaf i archebu esgidiau newydd ar y we?	Cei, wrth gwrs, ar ôl i ti orffen dy fwyd.
Gawn ni chwarae ar yr X-box?	Na chei, maen nhw'n rhy ddrud.

Cysylltwch y cwestiynau â'r atebion cywir eto.**Yn y gwaith**

Gaf i archebu papur i'r swyddfa?

Dw i ddim yn gwybod y manylion eto.

Gaf i fenthyg eich ffôn chi?

Oes problem?

Gaf i ebostio'r gwesty nawr?

Does dim batri ar ôl gyda fi.

Gaf i gofrestru ar gwrs cyfrifiaduron?

Dw i ddim wedi gorffen gyda hi eto.

Gaiff y bôs eich gweld chi am funud?

Does dim ar ôl?

Gaiff Siân ac Aled weld y ffeil?

Mae'n bwysig dysgu pethau newydd.

Cei di fynd ma's i chwarae.

You may go out to play.

Cei di fynd i'r parc.

You may go to the park.

Cewch chi fynd i'r parc.

You may go to the park.

Cewch chi chwarae yn yr ardd.

You may play in the garden.

Ynganu

Mae pawb yn gwybod am Dewi Sant ond mae Santes Cariadon gyda ni yng Nghymru hefyd. Dwynwen yw enw Santes y Cariadon a 'dyn ni'n anfon cerdyn at ein cariad ar 25 Ionawr. Mae eglwys Santes Dwynwen yn Llanddwyn, Ynys Môn. Mae'n lle hyfryd iawn. Wrth gwrs, mae hi'n bosib anfon cerdyn Sant Ffolant at eich cariad ym mis Chwefror hefyd os dych chi'n rhamantus.

Calendr y Flwyddyn

Parwch y diffiniadau (*definitions*):

saith diwrnod	Dydd Calan
24 awr	Dydd Gŵyl Dewi
chwe deg eiliad	Nos Galan
chwe deg munud	Calan Mai
pedair wythnos	Calan Gaeaf
deuddeg mis	wythnos
deg mlynedd	munud
can mlynedd	diwrnod
25 Rhagfyr	blwyddyn
26 Rhagfyr	awr
31 Rhagfyr	mis
1 Ionawr	degawd
1 Mawrth	Dydd Nadolig
1 Mai	canrif
31 Hydref	Gŵyl San Steffan

Beth wnewch chi y flwyddyn nesa?

Dyma galendr o ddigwyddiadau eich menter iaith leol am y flwyddyn. Mae mentrau iaith yn trefnu digwyddiadau Cymraeg.

Siaradwch â'ch partner. Dilynwch y patrwm.

A: Ble ewch chi ym mis xx?

B: Af i i'r xx.

A: A finnau. Af i i'r xx hefyd. **neu** Af i i'r xx.

Oes un digwyddiad dych chi'n cytuno dych chi ddim yn ei hoffi?

25 Ionawr	Cyngerdd Santes Dwynwen. Neuadd fawr Abercastell.	Disgo Santes Dwynwen. Dewch i ddawnsio – clwb nos y Bont, Bryncastell.
___ Chwefror	Dewch i weld gêm rygbi Cymru v Lloegr ar S4C. Clwb Rygbi Trecastell.	Cwis Tafarn. Yn y Llew Du, Abercastell. Gwobrau bendigedig!
1 Mawrth	Cinio Gŵyl Dewi. Gwesty'r Castell, Bryncastell. Cawl, cinio a bara brith am £15.	Cyngerdd yng Nghapel y Groes, Abercastell gyda chôr y capel a llawer mwy.
1 Ebrill	Noson gomedi Ffŵl Ebrill. Clwb Comedi'r Castell. Bar tan hanner nos. Oedolion yn unig!	Dewch i ddweud eich jôcs yn neuadd ysgol Abercastell. Llauer o hwyl i bawb o bob oed.
1 Mai	Ffair mis Mai – cae Ysgol y Bryn, Bryncastell.	Sêl cist car. Dewch i gael bargen! Maes parcio Canolfan Hamdden Abercastell.
21 Mehefin	Gŵyl Ganol Haf. Dewch â phicnic i fwynhau cyngerdd jazz - Gerddi Plas Abercastell.	Barbeciw Canol Haf – Fferm Cae Llwyd, Bryncastell. Bwyd a band!
8 Gorffennaf	Taith Gerdded ar lan y môr. Croeso i bawb. Parciwch yn y maes parcio, traeth Abercastell.	Carnifal Trecastell. Parêd yn dechrau am 10 o'r gloch o faes parcio'r ysgol, drwy'r stryd fawr at y Ffair.
7 Awst	Bws i'r Eisteddfod Genedlaethol. Dechrau o Ganolfan Hamdden Bryncastell am 7 y bore. Yn ôl erbyn 7 y nos.	Gêm griced rhwng athrawon a rhieni ysgol Abercastell, yn y Clwb Criced.
9 Medi	Bore Coffi i ddysgwyr – Croeso'n ôl! Canolfan Gymraeg Trecastell.	Gêm bêl-droed rhwng Abercastell Athletig a Bois Bryncastell. Bwffe wedyn yn y Clwb Pêl-droed.
31 Hydref	Parti Calan Gaeaf i deuluoedd yr ardal. Gwisg ffansi a gemau. Neuadd y dre, Abercastell.	Dawns Calan Gaeaf i bobl dros 18 – Tafarn y Bont, Abercastell. Gwobr i'r wisg ffansi orau!
5 Tachwedd	Noson Tân Gwylt! Parc Llanbryncastell. Tân gwylt a bwyd poeth gan ddynion tân Abercastell. £5.	Drama Gymraeg – "Cuddio yn y cwt" – clwb drama ardal Abercastell. Yn Theatr Bryncastell.
Noswyl Nadolig	Gwasanaeth carolau Cymraeg yn Eglwys y dre, Llan castell.	Cinio twrci – clwb hen bobl Trecastell. Dewch i helpu ac i roi Parti Nadolig gwych i hen bobl yr ardal.

Sgwrs 1

Mae'r tiwtor yn trefnu bore coffi dydd Sadwrn nesa. Bydd y bore coffi yn yr ystafell ddosbarth.

Tiwtor: Dych chi'n cofio am y bore coffi i godi arian i Oxfam dydd Sadwrn? Pwy sy'n gallu dod?

Ceri: **Dof i.**

Eryl: Dw i ddim yn gallu dod, mae'n flin gyda fi, achos dw i'n gweithio. Ond **daw** fy chwaer i.

Tiwtor: Sam a Chris, beth amdanoch chi?

Sam: **Down ni** ar ôl mynd â'r plant i'r wers jiwdo. Wyt ti eisiau help?

Tiwtor: Mae'n iawn, ond basai cacen neu wobr raffl yn wych.

Chris: Dof i â bara brith.

Tiwtor: Diolch yn fawr.

Chris: Bydd y plant yn gallu helpu – maen nhw'n hoffi gwerthu tocynnau raffl!

Tiwtor: Bendigedig. Dewch i helpu Oxfam ac ymarfer siarad Cymraeg gyda fi a fy ffrindiau!

Beth yw:

dof i _____

daw fy chwaer _____

down ni _____

Dyfodol dod

Dof i yn y car. *I'll come in the car.*

Dof i ar y bws. *I'll come on the bus.*

Dof i ar y trê. *I'll come on the train.*

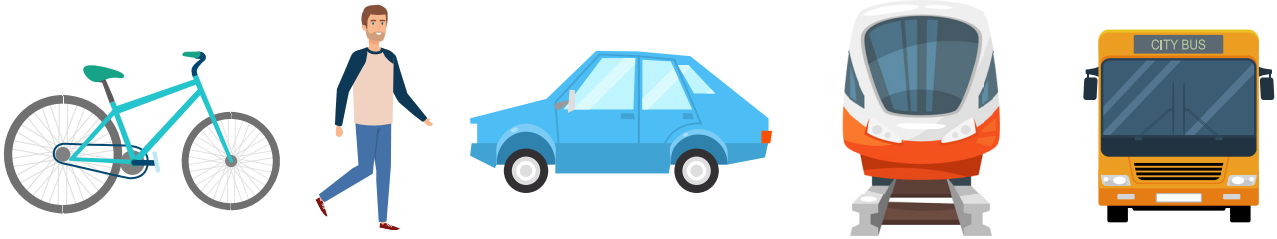
Dof i ar y beic. *I'll come on the bike.*

Sut dewch chi i'r dosbarth? *How will you come to class?*

Sut dewch chi i'r parti? *How will you come to the party?*

Sut doi di i'r parti? *How will you come to the party?*

Sut doi di i'r gwaith? *How will you come to work?*

Parti Gwisg Ffansi

Sut doi di i'r parti?

Dof i ar y bws.

Fel beth doi di i'r parti?

Dof i fel Batman.

Enw	Dod i'r parti sut?	Dod i'r parti fel...

Daw Ceri fel Batman.

Ceri will come as Batman.

Daw Sam fel canwr opera.

Sam will come as an opera singer.

Daw e fel bachgen ysgol.

He'll come as a schoolboy.

Daw Dafydd a Siân fel bwystfilod.

Dafydd and Siân will come as monsters.

Down ni i'r cyfarfod nesa.

We'll come to the next meeting.

Ddown ni ddim i'r cyfarfod nesa.

We won't come to the next meeting.

Dôn nhw i'r cyfarfod nesa.

They'll come to the next meeting.

Ddôn nhw ddim i'r cyfarfod nesa.

They won't come to the next meeting.

Dof i â bara brith.

I'll bring bara brith.

Dof i â llaeth.

I'll bring milk.

Dof i â bisgedi.

I'll bring biscuits.

Dof i â choffi.

I'll bring coffee.

Gwrando a gwylio

Mae llawer o leoedd arbennig yng Nghymru. Edrychwch ar y fideo o Dalacharn (*Laugharne*) yn sir Gaerfyrddin ac atebwch y cwestiynau.

1. Beth yw enw *Pendine* yn Gymraeg?
2. Mae dau gastell yn y fideo. Ble maen nhw?
3. Pam mae Talacharn yn enwog?
4. Ble buodd Dylan Thomas farw?
5. Ble mae ei fedd e?
6. Mae llawer o ymwelwyr o un rhan o'r byd yn dod i Dalacharn. O ble?

Trefnu taith ddosbarth yn yr ardal

Ble awn ni?	Beth wnawn ni yno?
Pryd awn ni?	Beth wnawn ni weld yno?
Sut awn ni?	Beth gawn ni i fwyta ac yfed yno?
O ble awn ni?	Pryd down ni'n ôl?

Sgwrs 2

Sam: Mae Tad-cu'n dathlu ei ben-blwydd yn saith deg y mis nesa.

Chris: Ydy. Beth wnawn ni i ddathlu?

Sam: Beth am fynd â fe i'r Llew Aur yn Llanbryncastell?

Chris: Pam rwyt ti eisiau mynd i'r Llew Aur?

Sam: Dw i'n meddwl bod y Llew Aur yn gyfleus. Cawn ni ginio dydd Sul da yna. Ac mae Tad-cu'n nabod y staff yn dda.

Chris: Ac mae'r cwrw'n eitha rhesymol.

Sam: Dw i'n hoff iawn o'r pwdinau hefyd – dw i wrth fy modd gyda'r gacen gaws!

Chris: Mmmm – a finnau!

Sam: Mae'r pwll tywod yn dda yn yr ardd gwrw, gwnaiff y plant chwarae'n hapus a chawn ni lonydd!

Chris: Gobeithio chawn ni ddim glaw.

Sam: Wel os caiff y plant bach bapur lliwio, ac os caiff y plant mawr eu ffonau symudol, byddan nhw'n hapus.

Chris: Rwy't ti'n iawn, yn anffodus. Pa anrheg gawn ni iddo fe?

Sam: Dyw e ddim eisiau dim byd, dim ond gweld y teulu!

Chris: Chware teg iddo fe. Dof i â chacen.

Sam: Syniad da!

Siaradwch – Y flwyddyn nesa

Ticiwch bopeth byddwch chi'n ei wneud y flwyddyn nesa:

mynd ar wyliau

dathlu rhywbeth arbennig

mynd i ŵyl (e.e. yr Eisteddfod)

gwylio chwaraeon

mynd i grŵp yn yr ardal (e.e. côr)

mynd ar drip (e.e. i siopa)

gweld ffrindiau

dechrau hobi newydd

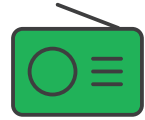
dysgu Cymraeg

Beth fyddwch chi'n ei wneud y flwyddyn nesa – yn y gwanwyn, yn yr haf, yn yr hydref ac yn y gaeaf?

Beth dych chi'n ei wneud fel arfer amser Nadolig a dros y Pasg? Fyddwch chi'n gwneud rhywbeth gwahanol y flwyddyn nesa?

Robin Radio

a) Atebwch:

Pryd aeth Llinos ar wyliau ddiwetha?

.....

Pwy helpodd Radio Rocio pan oedd Robin ac Anti Mair i ffwrdd?

.....

Ble bydd Anti Mair ar ddydd Nadolig?

.....

b) Gwrandewch am:

Rwyt ti newydd symud tŷ.	<i>You have just moved house.</i>
munud ola	<i>last minute</i>
hen bryd	<i>high time</i>

c) Cyfieithwch:

<i>I hate discussing the rota.</i>	.....
<i>Will he come back with you?</i>	.....
<i>His granny was from Wales.</i>	.....

Help llaw

1. Dyfodol **dod** – Mae dyfodol **dod** yn wahanol i'r berfau eraill achos 'dyn ni'n defnyddio'r llythyren (*letter*) **o**, dim **a**:

gwneud	mynd	cael	dod
gwnaf i ni	af i awn ni	caf i cawn ni	dof i down ni
gwnei di chi	ei di ewch chi	cei di cewch chi	doi di dewch chi
gwnaiff e/hi	gwnân aiff e/hi ân nhw	caiff e/hi cân nhw	daw e/hi dôn nhw

2. Cofiwch: **dod â** = *to bring*. Mae **â** yn achosi (*cause*) treigladau. Mae **â** yn troi yn **ag** o flaen llafariadau (*vowels*).

Dof i â bisgedi.

Dof i â choffi.

Dof i ag afalau.

Future Dod 1

Gwaith cartref

Gwaith cartref – Uned 1

1. Atebwch mewn brawddeg (*Answer in a sentence*):

i. Beth yw dy enw di?.....

.....

ii. Ble rwyd ti'n byw?.....

.....

iii. O ble rwyd ti'n dod?.....

.....

iv. Beth yw dy waith di?.....

.....

v. Beth wyt ti'n hoffi?.....

.....

vi. Beth dwyt ti ddim yn lico?.....

.....

vii. Ble est ti yr wythnos diwetha?.....

.....

viii. Beth wnest ti yno?.....

.....

2. Siopa – Gorffennwch y brawddegau (*Finish the sentences*):

Wythnos diwetha prynais i..... yn.....

Dw i'n siopa am fwyd fel arfer yn.....

Rhaid i fi brynu..... newydd.

Yr wythnos nesa bydda i'n prynu.....

3. Atebwch:

Wyt ti'n siopa mewn archfarchnad? (✓) .....

Ydy'r babi mewn meithrinfa? (✗) .....

Oes sedd gyda ti? (✓) .....

Gyrhaeddaist ti'r diwedd? (✓) .....

Oedd hi'n gyfleus? (✗) .....

Fyddwch chi'n dod i'r parti? (✗) .....

4. Geirfa

Beth yw Tesco a Lidl?.....

Beth mae babi'n ei wneud cyn cerdded?.....

Beth yw lluosog lle?.....

Mae siop y gornel yn ..... i brynu llaeth.

5. Ysgrifennwch baragraff am 'Siopa'.

.....

.....

.....

.....

.....

Gair gan y tiwtor:

.....

.....

.....

Gwaith cartref - Uned 2

1. Cysylltwch y cwestiwn â'r ateb (*Connect the question and the answer*):

Beth sy'n digwydd dros y penwythnos?	Mae teulu o bump.
Wyt ti'n nabod rhywun sy wedi bod yn Las Vegas?	Mae tua phum deg yno fel arfer.
Faint o bobl sy'n byw drws nesa?	Dw i ddim yn nabod neb sy wedi bod yno.
Pwy sy'n dysgu'r dosbarth yr wythnos nesa?	Mae pawb yn brysur.
Beth sy'n bod ar Jac?	Mae ffair yn neuadd y pentre.
Wyt ti'n nabod rhywun sy'n gallu helpu nos yfory?	Mae annwyd arno fe.
Faint o bobl sy'n mynd i'r Sadwrn Siarad?	Mae rhywun newydd yn perfformio.
Pwy sy'n canu yn y cyngerdd?	Mae tiwtor newydd yn dod.

2. Cyfieithwch (*Translate*):

i. *Who comes from Aberystwyth?*

.....
 ii. *I know someone who comes from Aberystwyth.*

.....
 iii. *Who wants to work here?*

.....
 iv. *I know someone who wants to work here.*

.....
 v. *Who lived in London?*

.....
 vi. *I have a cousin who lived in London.*

.....
 vii. *Who will be working on Christmas Day?*

.....
 viii. *I know someone who will be working on Christmas Day.*

3. Pwy dych chi'n nabod? Dilynwch y patrwm (Follow the pattern):

Dw i'n nabod rhywun sy'n gyrru Mercedes. > Dw i'n nabod rhywun sy'n gyrru Porsche.

i. Dw i'n nabod rhywun sy'n gyrru Mercedes.

.....

ii. Dw i'n nabod rhywun sy'n prynu bwyd yn Waitrose.

.....

iii. Mae ffrind gyda fi sy'n gallu dawnsio salsa.

.....

iv. Mae ffrind gyda fi oedd yn nabod John Lennon.

.....

4. Ysgrifennwch baragraff personol 'Chwaraeon'.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Gair gan y tiwtor:

.....

.....

.....

Gwaith cartref – Uned 3

1. Beth yw'r cwestiwn?

- e.e. Ble basech chi'n hoffi mynd ar wyliau? Majorca
- i. .... Las Vegas.
- ii. .... cinio rhost gyda chig oen.
- iii. .... Prosecco, os gwelwch yn dda.
- iv. .... yng Nghaerdydd.

2. Atebwch mewn brawddeg lawn yn defnyddio BASWN ac ati:

i. Ble basech chi'n hoffi mynd ar wyliau?

.....

ii. Pryd basech chi'n hoffi codi bore fory?

.....

iii. Gyda phwy basech chi'n hoffi cael paned bore fory?

.....

iv. Ble basech chi'n hoffi mynd ma's i fwyta?

.....

v. Beth fasech chi'n hoffi wneud dydd Sul nesa?

.....

3. Ysgrifennwch frawddegau sy'n dechrau gyda 'Mae'n well gyda fi...'

.....

.....

4. Ysgrifennwch baragraff personol 'Dysgu Cymraeg'.

Gair gan y tiwtor:

Gwaith cartref - Uned 4

1. Gorffennwch y brawddegau:

- i. Baswn i'n lico .....
- ii. Tasai amser gyda fi, ...
- iii. Taswn i'n ennill y loteri, ...

2. Cyfieithwch:

- i. *I would go to the class if I could.*
.....
- ii. *I'd come out if I had money.*
.....
- iii. *What would they do if it rained?*
.....
- iv. *We'd move if we retired.*
.....
- v. *If I had time, I would learn to dance salsa.*
.....

3. Ysgrifennwch dair brawddeg yn dechrau gyda 'Taswn i'n un deg wyth eto...'

- i. ....
- ii. ....
- iii. ....

**4. Edrychwch ar y pedair hysbyseb yn yr uned eto.
Atebwch:**

i. Pa ddosbarth sy ddim yn neuadd y ganolfan hamdden?

.....

ii. Pwy sy ddim yn cael mynd i'r cwrs ioga?

.....

iii. Pam dych chi ddim yn gallu gwneud y dosbarth dawnsio bol a'r dosbarth nofio?

.....

iv. Pa un yw'r cwrs hira (*longest*)?

.....

v. Pa gwrs sy'n dechrau gynta?

.....

5. Ysgrifennwch baragraff am eich diddordebau.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Gair gan y tiwtor:

.....

.....

.....

Gwaith cartref - Uned 5

1. Atebwch

- i. Ble cest ti/gest ti dy eni? .....
- ii. Pryd cest ti/gest ti dy eni? .....
- iii. Ble cest ti/gest ti dy fagu? .....
- iv. Ble cafodd/gaeth dy fam ei geni? .....
- v. Ble cafodd/gaeth dy dad ei eni? .....
- vi. Ble cawson nhw/gaethon nhw eu magu? .....

2. Pwy yw e?

Cafodd e ei eni yn Stratford upon Avon yn 1564.

Cafodd e ei fagu yno hefyd.

Priododd e Anne Hathaway.

Roedd tri o blant gyda nhw.

Ysgrifennodd e dri deg naw drama.

Buodd e farw yn 1616.

Pwy yw e? .....

3. Ysgrifennwch dair neu bedair brawddeg am rywun enwog yn dweud ble cafodd e ei eni, ei fagu/cafodd hi ei geni, ei magu, ac un neu ddau beth arall.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

4. Llenwch y grid

mam	m.....u	t...d	tadau
chwaer	ch.....dd	brawd	b.....r
merch	m.....d	mab	m.....n
c.....r	cyfnitherod	cefnder	c.....d

5. Ysgrifennwch **y** neu **yr** o flaen y geiriau yma:

..... acen

..... pwysau

..... ffeil

..... ysgariad

..... twpsyn

..... oes

..... ysgol

..... crys

Gair gan y tiwtor:

.....

.....

.....

Gwaith cartref - Uned 6

1. Edrychwch eto ar fideo Aberdaron. Atebwch:

Beth dych chi'n gallu ei wneud yn ..... (eich ardal chi)?

i. pan mae'r tywydd yn braf

.....

ii. pan mae'r tywydd yn wlyb

.....

iii. os oes plant oedran ysgol gyda chi

.....

Beth fasech chi'n hoffi ei weld yn eich ardal chi?

.....

2. Erbyn yr wythnos nesa, meddylwch am daith bws yn dechrau o le mae'r dosbarth, yn mynd i bedwar lle diddorol yn yr ardal ac yn ôl i'r dosbarth. Yr wythnos nesa byddwch chi'n gweld lle mae pawb wedi dewis.

Y dosbarth

i. ....

ii. ....

iii. ....

iv. ....

Yn ôl i'r dosbarth

3. Atebwch yes bob tro:

i. Fasech chi'n hoffi symud tŷ? .....

ii. Fasen nhw'n hoffi aros gartre? .....

iii. Dych chi'n hoffi aros gartre? .....

iv. Ydy e'n hoffi mynd ma's? .....

v. Aeth e ma's neithiwr? .....

vi. O't ti yn y tŷ neithiwr? .....

vii. Oedd hi'n oer? .....

viii. Fydd hi'n oer yfory? .....

ix. Fydd y plant yn yr ysgol? .....

x. O'ch chi'n hoffi'r ysgol? .....

xi. Fasech chi'n hoffi paned nawr? .....

4. Ysgrifennwch baragraff am yr ardal.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Gair gan y tiwtor:

.....

.....

.....

Gwaith cartref - Uned 7

1. Newidiwch yr enw yn rhagenw (**fe/hi/nhw**). Dilynwch y patrwm:

i. Dw i'n meddwl bod John yn gerddorol. > Dw i'n meddwl ei fod e'n gerddorol.

ii. Dw i'n meddwl bod Jac yn ddoniol. ....

iii. Dw i'n meddwl bod Rhian yn brysur heno. ....

iv. Dw i'n meddwl bod y plant yn swnllyd. ....

v. Dw i'n meddwl bod y tiwtor yn amyneddgar. ....

vi. Dw i'n meddwl bod Cara'n siarad Eidaleg. ....

vii. Dw i'n meddwl bod Gareth a Dafydd yn mwynhau gwyddoniaeth. ....

2. Cyfieithwch:

i. *I think the film is exciting.* .....

ii. *I think bara brith is tasty.* .....

iii. *I thought semolina was awful.* .....

iv. *I thought jelly was great.* .....

v. *I thought maths was easy.* .....

vi. *I thought art was difficult.* .....

3. Atebwch y cwestiynau (tua thair brawddeg/ *about three sentences*):

i. Beth dych chi'n ei hoffi ar y teledu?

ii. Pryd aethoch chi i'r sinema ddiwetha?

iii. Dych chi'n gwrandio ar y radio?

4. Erbyn yr wythnos nesa, edrychwch ar un rhaglen ar S4C ac ysgrifennwch bum brawddeg am y rhaglen. Beth oedd y rhaglen? Beth o'ch chi'n feddwl o'r rhaglen?

Gair gan y tiwtor:

Gwaith cartref – Uned 8

1. Llenwch y bylchau:

- i. Wyt ti'n gweithio ..... Cyngor? Ydw, dw i'n gweithio .....
nhw ers 1990!
- ii. Anfonais i neges ..... nhw neithiwr.
- iii. Dwyt ti ddim yn gwrando ..... i.
- iv. Gofynnaist ti ..... hi am help, gobeithio.
- v. Pan wyt ti'n anfon y cerdyn ..... Ann, cofia fi ..... hi.
- vi. 'Dyn ni'n gallu dibynnu ..... nhw.
- vii. Gofynnwch ..... hi, mae hi'n gwybod yr ateb!
- viii. Wyt ti wedi gofyn ..... fe eto?
- ix. Mae e'n dwlu ..... fwyd Eidalaid!
- x. Gofynnais i ..... nhw anfon y bil ..... chi ddoe.

2. Cyfieithwch:

- i. *I can ask him.* .....
- ii. *Did he ask you?* .....
- iii. *I wrote to him but he didn't answer.* .....
- iv. *I will be sending you the bill tomorrow.* .....
- v. *I would listen to them every day.* .....

3. Dych chi eisiau prynu anrheg i'r tiwtor. Dwedwch pa lyfr dych chi'n meddwl basai fe/hi yn ei hoffi, a pham.

---

4. Ysgrifennwch baragraff personol: 'Darllen'

Gair gan y tiwtor:

Gwaith cartref - Uned 9

1. Gorffennwch:

- i. Gwenwch ..... y camera os gwelwch yn dda!
- ii. Darllenais i ..... nhw yn y papur.
- iii. Beth ..... ti?
- iv. Gwrandewch ..... fe'n cwyno!
- v. Dw i'n ..... ar fwyd Eidalaid.
- vi. Dwyt ti ddim yn edrych ..... ni.
- vii. Dwedais i ..... ti ddoe.
- viii. Roedd e'n gwrando'n ofalus ..... chi.
- ix. Wyt ti'n chwilio ..... i?
- x. Dych chi'n poeni ..... waith cartref y plant?
- xi. Ble mae'r allweddi? Mae e'n chwilio ..... nhw.
- xii. Dw i ddim yn anghytuno ..... chi.

2. Dilynwch y patrwm:

- Dw i'n poeni am y gwaith. > Dw i'n poeni amdano fe hefyd.
- i. Dw i'n dibynnu ar Delyth. ....
  - ii. Dw i'n gwrando ar y rhaglen. ....
  - iii. 'Dyn ni'n aros am y trê. ....
  - iv. Dw i'n poeni am yr anifeiliaid. ....
  - v. Anghofiais i am y bil. ....
  - vi. Dw i eisiau siarad am fy mhroblemau. ....
  - vii. Edrychais i ar y rhaglenni. ....

3. Cyfieithwch:

- i. *I love motorbikes.* .....
- ii. *Are you (ti) listening to me?* .....
- iii. *Look (chi) at us!* .....
- iv. *The school is searching for new staff.* .....
- v. *Listen to the programme tonight.* .....
- vi. *I love books about Wales.* .....
- vii. *He is looking for her.* .....
- viii. *He is worried about you.* .....
- ix. *I paid for them last time.* .....
- x. *Are you talking about me again?* .....

4. Beth yw'r lluosog (*plural*)?

- i. mwnci .....
- ii. cwningen .....
- iii. buwch .....
- iv. dafad .....
- v. mochyn .....
- vi. oen .....

5. Beth yw babi iâr? .....
- Beth yw babi buwch? .....
- Beth yw babi dafad? .....

6. Ysgrifennwch baragraff am anifeiliaid.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Gair gan y tiwtor:

.....

.....

.....

Gwaith cartref – Uned 10

1. Llenwch y bylchau:

- i. Beth ..... di nesa?
- ii. Beth ..... hi nesa?
- iii. Beth ..... nhw nesa?
- iv. Beth ..... chi nesa?
- v. Beth ..... ni nesa?
- vi. Beth ..... i nesa?

2. Gorffennwch y brawddegau:

- i. .... i'r cinio.
- ii. .... hi'r coffi.
- iii. Wnei di ..... y ffenest?
- iv. .... ni ddim byd.
- v. Beth ..... nhw nawr?
- vi. Wnewch ..... fy helpu i?

3. Cyfieithwch:

- i. *She won't phone.* .....
- ii. *I'll make the tea.* .....
- iii. *Will you open the door? (ti)* .....
- iv. *Will you drive? (chi)* .....

4. Gorffennwch y frawddeg gan ofyn ffafr (asking a favour):

e.e. Mae hi'n dwym iawn yma, wnei di agor y ffenest?

- i. Mae hi'n oer iawn yma, ...?
- ii. Does dim arian gyda fi, ...?
- iii. Os wyt ti eisiau dod ar y bws, ...?
- iv. Mae pen-blwydd Mam-gu yfory, ...?
- v. Mae'r bôs yn grac heddiw, ...?

5. Atebwch:

- i. Beth wnewch chi bore fory? .....
- ii. Beth wnewch chi prynhawn yfory? .....
- iii. Beth wnewch chi nos yfory? .....
- iv. Beth wnewch chi dros y penwythnos? .....

Gwaith cartref - Uned 11

1. Gorffennwch y brawddegau:

- i. Af ..... yfory.
- ii. Aiff ..... ar ôl y gwaith.
- iii. Ân nhw ..... eto.
- iv. Pryd ..... di i'r parti?
- v. Sut ..... chi i'r cyfarfod?
- vi. Ble awn ..... ar wyliau?

2. Cyfieithwch:

- i. *I won't go now.* .....
- ii. *He'll go to the meeting.* .....
- iii. *We'll go swimming.* .....
- iv. *Where will they go?* .....
- v. *What time will she go?* .....
- vi. *What time will you go for a walk?* .....

3. Atebwch:

- i. Ble ewch chi ar ôl y dosbarth? .....
- ii. Ble ewch chi bore fory? .....
- iii. Ble ewch chi nos yfory? .....
- iv. Ble ewch chi dydd Sul? .....
- v. Pryd ewch chi ar wyliau nesa? .....
- vi. Pryd ewch chi i siopa nesa? .....

4. Ysgrifennwch ble ewch chi bob dydd yr wythnos nesa:

(Cofiwch: Gwnaf i aros gartre!)

- i. Dydd Sul .....
- ii. Dydd Llun.....
- iii. Dydd Mawrth .....

iv. Dydd Mercher .....

v. Dydd Iau .....

vi. Dydd Gwener .....

vii. Dydd Sadwrn .....

5. Ysgrifennwch baragraff personol am deithio (dim ar wyliau!).

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Gair gan y tiwtor:

.....

.....

.....

Gwaith cartref - Uned 12

1. Llenwch y bylchau:

- i. .... i rawnfwyd i frechwast yfory.
- ii. .... nhw amser da yn y parti yfory.
- iii. Beth ..... di i swper yfory?
- iv. .... i fynd nawr?
- v. Gobeithio ..... chi amser da ar eich gwyliau wythnos nesa.
- vi. Cân ..... swper gyda ni heno.

2. Gorffennwch y brawddegau. Dilynwch y patrwm:

Os af i'r llyfrgell, caf i lyfr.

- i. .... hi i'r banc, ...
- ii. .... ni i'r garej, ...
- iii. .... di i lan y môr, ...
- iv. .... i at y doctor, ...
- v. .... chi i swyddfa'r post, ...
- vi. .... nhw i siop y cigydd, ...

3. Cyfieithwch:

- i. *May I have the salt?* .....
- ii. *May we leave?* .....
- iii. *We'll have a good time.* .....
- iv. *You'll have a letter in the post.* (chi).....
- v. *She'll have a black coffee.* .....
- vi. *They'll have chips.* .....

4. Atebwch:

- i. Beth gewch chi i frecwast yfory?.....
- ii. Beth gewch chi i ginio yfory? .....
- iii. Beth gewch chi i de yfory? .....
- iv. Beth gewch chi i swper yfory? .....

5. Ysgrifennwch baragraff personol am dechnoleg.

Gair gan y tiwtor:

Gwaith cartref – Uned 13

1. Rhowch y ffurf gywir (blwyddyn/blynedd) yn y bylchau:

- i. 'Dyn ni'n aros ers .....(1) am y bil treth.
- ii. Dw i'n dysgu Cymraeg ers tair .....
- iii. 'Dyn ni'n byw yma ers pum .....
- iv. Dw i'n gyrru car ers .....
- v. Roedd y teulu'n byw drws nesa am chwe .....
- vi. Mae'r tiwtor yna'n dysgu Cymraeg ers un deg saith .....

2. Cyfieithwch:

- i. *Since when have you retired?* .....
- ii. *I retired five years ago.* .....
- iii. *How long did you work in the school for?* .....
- iv. *We've been waiting for years.* .....
- v. *We moved here ten years ago.* .....

3. Atebwch:

- i. Ble ro't ti'n byw llynedd?
Llynedd, ...
- ii. Beth o't ti'n ei wneud dair blynedd yn ôl?
Dair blynedd yn ôl, ...
- iii. Beth o't ti'n ei wneud ddeg mlynedd yn ôl?
Ddeg mlynedd yn ôl, ...
- iv. Ble ro't ti byw ddeg mlynedd yn ôl?
..... ddeg mlynedd yn ôl.
- v. Ble ro't ti'n byw ugain mlynedd yn ôl?
Ugain mlynedd yn ôl, ...
- vi. Beth o't ti'n ei wneud fel gwaith ugain mlynedd yn ôl?
..... ugain mlynedd yn ôl.
- vii. Beth o't ti'n hoffi ei wneud ugain mlynedd yn ôl?
..... ugain mlynedd yn ôl.
- viii. Pryd symudaist ti dŷ ddiwetha?
.....

4. Edrychwch eto ar y tri pharagraff darllen. Dych chi eisiau bod yn diwtor Cymraeg hefyd. Rhaid i chi ysgrifennu paragraff i drio am y swydd. Does dim rhaid i chi ddweud y gwir!

---

5. Ysgrifennwch bum brawddeg am eich gwaith chi (nawr a/neu yn y gorffennol).

Gair gan y tiwtor:

Gwaith cartref – Uned 14

1. Atebwch:

- i. Sut doi di i'r dosbarth wythnos nesa? .....
- ii. Gyda phwy doi di i'r dosbarth wythnos nesa? .....
- iii. Pryd doi di i'r dosbarth wythnos nesa? .....
- iv. Am faint o'r gloch doi di i'r dosbarth wythnos nesa? .....

2. Llenwch y bylchau

- i. Pryd ..... chi'n ôl?
- ii. .... 'r trê'n ddim nawr.
- iii. Ddôn ..... ddim adre cyn hanner nos.
- iv. .... i i'r dosbarth mewn tacsï wythnos nesa.
- v. .... ni ar ôl y dosbarth.

3. Cyfieithwch:

- i. *They won't come late next week.*
.....
- ii. *The letter won't come in the post today.*
.....
- iii. *We won't come to the office before the meeting.*
.....
- iv. *Will she come back to Wales after the holiday?*
.....

4. Rhowch y brawddegau yn eu trefn:

- i. ôl swyddfa i'n ar cinio i'r dof ôl.
.....
- ii. fod brysur nesa mae i hi'n flwyddyn mynd yn.
.....
- iii. lifft gweli cyfarfod i'r dda gaf os di'n i?
.....

iv. i'r adre papur gwnaf gwaith mynd cyn.

v. chi Awstralia wyliau i pryd ar ewch?

vi. anodd yr bod yn Ffrangeg ysgol yn ro'n meddwl i'n.

5. Rhaid i chi fynd ma's. Ysgrifennwch nodyn at rywun yn eich tŷ chi yn dweud ble dych chi'n mynd, pam, a phryd dewch chi'n ôl adre.

6. Ysgrifennwch baragraff am beth fyddwch chi'n wneud dros y 12 mis nesaf. Does dim rhaid i chi sôn am bob mis!

y gwanwyn

yr haf

yr hydref

y gaeaf

Gair gan y tiwtor:

Y Ganolfan
Dysgu Cymraeg
Genedlaethol —
National Centre
for Learning Welsh

www.dysgucymraeg.cymru